

САҲА МУВӘКВИЛИ БӨҮКАҒА ХОХ КЭЛМӘҢИ БАЧАРЫР

Коммерсант Әлинин балача бир "будка"сы вар "Ала гапы"да. Муғанлылар "Ала гапы"нын нара, неча, нә чүр јер олдугуну чох јажшы билирләр. Галды ки, әкәр дикәр Аллаһ бәндәси үчүн бу чох мараглыдырса, ону дејә биләрәм ки, рајон мәркәзиндән, јәни Загаталадан Муғанлыја кедәркән кәндин мәркәзинә доғру бурулан јолун үстүндә, даһа дәгиг десәк, перпендикулярларын кәшишмә нөгтәсиндә, кечмиш Советлар Иттифагынын һекөмон вахтындан галма дәмәр "карпаслы" бир гурғу вар ки, кириш гапысынын чәрчивәси јозумуну вермәкдәдир. Бир аз да хырдаласаг, бунун "Муғанлы кәндинә кириш гапысы" рәмзи мә'насында олдугуну көрәрик. Кәсәси, һәммин мәшһүр "Ала гапы" дејилән "зад" одур. "Ала гапы кимкәси" дә һал-һазырда ики ән популяр кимкәләрдән бири сәјылыр (Әләвә билки кими охчуларын нәзәринә ону да чатдырым ки, "кимкә"нин Муғанлы јозуму беләдир: лаггыты вурмаг, гејбәт гырмаг вә бир дә "дүнјанын көбәјини" тәјин етмәк үчүн ән әлверишли јығынаг јери.)

Башагысы бизи истәмәјәнләрә олсун, һәммин о популяр "Ала гапы кимкәси"ндә коммерсант Әлинин балача бир будкасы вар ки, онун көмәклији илә хырда-пара әлверини ејләјир. Иши аванд олмуш, неча олурса, күнләрин бир күнү "гызыл үчлүјүн" көркәмли нүмәјәндәси, бөјүк нүфуз саһиби Исмајылын оғлу илә "тјомну" әлверә киришир.

Јери кәлмишкән, бурада бир мараглы мағамы да ајдынлашдырмаг истәјирәм. Валлаһ, сиз тәрәфләри билмирәм нечади, нә тәһәрди, нә чүрдү, амма биз тәрәфләрдә бир адамын ки, исмин чәкдин, кәрәк о саат ајамасыны, ләғәбини дејәсән ки, танына. Јохса мүмкүн дејлү, неч чүрә мүмкүн дејлү. Һә, бу дедијим Исмајыл ки, вар - һансы ки, Муғанлыда бөјүк нүфуз саһиби, "гызыл үчлүјүн" голузорлу чәнкавәриди, онун кәсдији баша неч бир сорғу-суал јохду - чох "уфдан" бир ајамасы вар - "Мотал Исмејил". Һәмән бу "Мотал Исмејил"ин оғлуна "тјомну" әлверә киришән Алы өвдән әкишдирилән пулларын әвәзи-

нә сигарет верирмиш ушага.

Тәсәдүфән бундан хәбәр тутан Исмајыл чәкир Алыны сорғу-суала ки, бәс, ајыб дејүлмү, сән белә иш тутурсан. Горхусундан өдүнү удан Алы да белә бир сөвдәнин неч јерли-дибли олмадығыны билдирир. Чин атына минмәкдә олан Исмајыл оғлу илә коммерсанты үзләшдирмәли олур. Мә'лум олур ки, ағчијәр "коммерсантмем" әсл һәгигәти ата Исмајылдан данышырмыш. Нүфузуна бөјүк хәләл кәтирилдијини ани олараг бејиндә фырладан чән-к а в ә р икичә јумруға коммерсантын башыны гарпыза дөндәрир. Башындан ашағы "шорва кими" төкүлән ганын

ијиси бурнуна дәјдијиндән коммерсант Әлинин гәфләт јухусунда дәрјин јухуја кетмиш гејрәти ојаныр. Сәс-күјә, һарај-һәширә јығышан "кимкә" чамаатынын бирисинин әлиндә тутдугу дәһрәни нечә көзү алырса, бајаг һа шүјүр, дартыб алыр дәһрәни јијәсинин әлиндән. Бу сәфәр о чумур Мотал Исмејилин үстүнә ки, "индичә сәни ганына гәлтан ејләмәсәм, дөдәм Моллаәһмадин чәрәји мәнә һарам олсун. Мәнә дә Алы дејәрләр. Оғрашын баласы оларам, әјәр сәнин о јекә башыны мотал бәдәниндән бу дәһрејнән ајырмасам!"

Бүтүн бу "разборкалар" боју мйраса галмыш сепијлә әлләшән вә неч чүр ону бир гәјдасына сала билмәјән саһә мүвәккили Бөјүкаға ахыр ки, бу ојундан "ған ијиси" кәлдијини дујараг, сепијлә олан һагг-һесабы сонраја гојмағы гәрара алыр. Башыны галдырыб ики бејниганлыны аралашдыран кимкә әһлине јажынлашараг һәр икисинә даһијанә ата төвсијәсини едир: "Ајыб дејилми сизә, бу чүр ушаг-ушаг һәрәкәтләр едирсиниз, ә. Гы-

зышмајын, басын һирсинизи, басын! Ај Исмајыл, о ганмыр, ганмыр, бәс сәнә нә олуб? Бир бу тәрәфә чәкил көрүм".

"Ата төвсијәси" Исмајыла тәсир етсә дә Алыны даһа да һөвсәләдән чыхарыр. Ата һимәјәсинин она аид олмадығы күн кими ајдын олдугундан Әли һагг-әдаләт диваныны башга јердә ахтармалы иди. Бунунчүн дә јубанмадан растына чыхан илк машына әјләшәрәк рајон мәркәзинә үз тутмағы гәра-

амма коммерсант Әли үчүн өтән әсримиз тәкчә бу олајла јад-дагалан олмајыб. Чырт-чыртлы ламперсләр һәләлик әјәләтләрдә о гәдәр дөбдә олмаса да, "зато" партапартла аләмләрә сәс-күј салан "пистончик"ләр олдугча ход кедир. Һәр ил јени ил габағы әјәләт коммерсантларынын зәнчирләнмиш итләри һүрүр, нә һүрүр.

Һамы кими коммерсант Әли дә хејли габагчадан "пистон" тәдарүкүнү нечә лазымды, көрмүшдү. Вә отуруб сәбирсизликлә он икинчи ајын сон күнләрини көзләјирди. Фәғәт, өзү дә бир хејли даргурсаг олдугундан ајын 18-и сәбри тамам түкәнир. О,

балача андырларын төрәтдији бөјүк ефекти бир даһа өз көзләриј-

лә көрүб бундан һәзз ала билмәк фүрсәтини әлдән вермәк истәмир.

Хәлвәти бирини алышдырыб "будка"дан 5-6 м аралы дајанмыш јетим Рамилин ајаглары алтына атыр. Пааарт!!! Партлајышын дәһшәтли эффектиндән чохлары диксинир, о чүмләдән мотал Исмејиллә, јажынлыгда дајанмыш Бөјүкаға да. "Ә, годух, бура кәл көрүм! Дүдүјүн бири дүдүк, бу нә һоғгады чыхарысан чамаатын арасында?!" дејә јетим чочугун үстүнә о ки, вар күчү јетдикчә бағырыр. Горхудан өзүнү итирән 16 јашлы јенијетмә дили топуг чала-чала кәкәләјир ки, "О бир олан Аллаһа анд олсун ки, мән дејилдим ону партадан".

"Аллаһ гәним олсун сәнә, күчүјүн бири күчүк! Ди рәдд ол, бурадан!" һөкмүнү верән саһә мүвәккили бир анлыға бокс үзрә сабиг идман устасы олдугуну јадына салараг јетим чочугу һара лазымды ора кәндәрмәздән әввәл гафасына јүнкүл бир јумруг сыхмағы да унутмур.

"Коммерсант" Әли исә өз һајында иди. Территоријанын бөјүк ағасынын һарадан вә нечә пејда олдугуну неч чүрә анлаја билмәсә

дә бурахдығы кобуд саһвини тәләм-тәләсик низамламаг үчүн вур-һајла ичәридә "ишләјирди". Амма фырылдагынын хәбәри јохду ки, өзүндән јох, күнүгара јетимчәдән шүбһәләнирләр вә көзүмчыхдыја салынан да одур. Биләндән сонра исә бир хејли ичин-ичин пыгылдајыр.

Мотал Исмејил јәгин ки, бу мәнзәрәдән өзүнәмәхсус тәрздә һәзз алырды. Чүнки дүз 14 ил әввәл өзү дә инди јетим галмыш бу јенијетмәнин атасынын габағыны гочу-гочу кәсмиш, арабасындан дартыб јерә салараг ганына гәлтан еләмишди. Тәсәдүфә бир бах! Бу голузорлу чәнкавәр онда да тәк олмамашды. Јанында ону мушајәт едән, о вахтлар һәлә танынмаса да инди адлы-санлы "һөрмәтли зат" чәнәблары варды. Бу барәдә кәлән нөмрәмиздә.

Гүдрәт МУҒАНЛЫ

P.S. Чәнәб саһә мүвәккили, аз инчидин о јетими. Сиз бунунла 3-чү дәфәдир "илиширсиниз" она. Гуллуғунуза әрз едә биләрәм ки, о нә оғурлуғла мәшғулду, нә нәшә чәкир, нә дә дөләдузлуг едир. Варындан-јохундан бирчә аты вар иди, ону да сатдырдыныз. Бинәвә, неч олмаса, ат-дашгајла мешәдән "шах-шүјәлдән" заддан кәтирирди, сонра да ону "бажгын" едиб, гоншу кәндләрдә сатырды чөрәкпулу чыхармагчын.

Мәнә јажшы бәллидир ки, сиз кимләрин хусуси сифаришијлә о ушага "илиширсиниз". Амма сизин јеринизә мән бундан хәчәләтләнирәм. Ишиниз олмасын о јетимлә, онун өз дәрди өзүнә бәсди.

Һәр нә сөзүнүз варса, мәнә дејин. Ахы, сизин достларыныза "саташан" мәнәм, о дејил.

"Так что" мән гуллуғунузда һәр даим һазыр! Әкәр сиз кечән илки "мачәралары" унутмусунузса, мән о гәдәр унутган дејиләм.

Кечән сәфәрән сизә сөз вердијим үчүн чыхдым "кимкәјә". Јохса неч чыхасы һалым јох иди. һавалар хош кечмәдијиндән бир аз нахошламышам. Үстүнүзә јүнкүлүк, гриппи, сојугдәјмәди, нә зибилди, билмирәм, бир ону билирәм ки, бурун-баш тутулуб, температур да галхыб "кәлләјә" - нә даныша билирсән, нә сөз анлаја. Нә исә... Сизләрә јалан чыхмамаг наминә "Ала гапы кимкәси"ндән бир-иши шок хәбәр сызгыларыны әрмәган едәчәјәм гуллуғунуза, биртәһәр дә олса. Кәм-кәсири олса, һәр һалда, үзүрлү һесаб едәрсиниз...

ра алыр.

Бу әснада һадисә јеринә Исмајылын бөјүк гардашы Микајыл кәлиб чыхыр. Бејниганлы гардашын-дан фәрғли олараг һәр шеји зор күчүнә дејил, ағылла һәлл етмәјин тәрәфдары олан Микајыл дил хошлуғу илә Алынын һирсини јаваш-јаваш јатырдыр. Јалвар-јапыш, биртәһәр, күч-бәлә зәрәрдијәни чәкиб апарыр евләринә.

Араларында олан принципиал дискуссия гапалы шәкилдә апарылдығындан бу күнәдәк "гәти мәхфи" мөһүрүлә мөһүрләнмиш сәнәдләрлә биркә полад сејфдә бәргәрар олмасына бахмајараг коммерсант Әлинин "сүлһ сәзиши"ни јериндәчә имзаламасы үрәкләрә шүбһә халы салан бә'зи рәләрин әсәслы сурәтдә маканында мөһкәмләнмәсинә бизләри чох-чох үрәкләндирир. Сизләрсә өз рәјинизи бизимлә бөлүшмәји унутмајын, әзиз муғанлылар!

Галан дикәр охучулар мәнә исә кичик бир нуансы олв. Салараг гејд етмәк истәјирдим ки, б. олај кечән әсрин сон ити-иш, сон ајынын илк декадасында гәл едириб.

Рагиф Назимоғлу

Ағыллы ол, Сурхај бала

Һап-коп етмә өз-өзүнә,
Күл үфүрмә јад көзүнә.
Зүлмәт гатма күндүзүнә,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Кирмә әрән савашына,
Ојун ачма өз башына.
Топпуз дөјәр бош башына,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Күчүн чатмаз, күч ејләмә,
Өз-өзүнү кич ејләмә.
Сән Асланла өч ејләмә,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Баш вурма кәл чох дәринә,
Дөзәммәзсән дәрдләринә.
Шумланарсан шум јеринә,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Сој-көкүнә нәзәр јетир,
Сахла һөрмәт, сахла хәтир.
Өләнләрә рәһмәт кәтир,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Киди дүнја нәр мејданы,
Пәләнк, Аслан, Шир мејданы.
Кәл сән ачма шәр мејданы,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Ғајыт кери, өз команә,
Өз јурдуна, өз обана.

Гој кесөвү өз собана,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Бас башына папағыны,
Ал әлине чомағыны.
Мин о ахсаг улағыны,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Сүр сүрүнү јайлаглара,
Күл-чичәкли ојлаглара.
Нағыл сөјлә ушаглара,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

Назимоғлун динлә бары,
Гору әһди, дүз илгары.
Башсыз гојма гојунлары,
Ағыллы ол, Сурхај бала.

ДИЛӘНЧИЛИК дә "сәнәт" дир?!

Бу күн бүтүн чәмијәтимиз үчүн бөјүк бир бәлә диләнчиликлә мәшғул олан ушаглар ордусу, онларын тәрбијәси вә кәләчәјидир. 5-10 јашлы ушаглар "саһиб-ләр"инин истәдији мәб-

ләғи ырмаг үчүн нәләрә әл атмырлар? Нечә метрдән кәләнин хәсис вә ја сәхавәтли олдуғу-ну јайрәд етмәкдә "усталыг" көстәрән бу ушаглар әввәлчә гартал кими чәлд истәдикләри овун үстүнә шығыр, ән чох "сән" мамын чаны, сән о јарашыгы чанын" кими сөзләрдән истифадә едир, хәлиш едир, һәқин бунула мәғсәдинә на-ил ола билмәдә кишиләрин пенчәјиндән, га-дынларын әл сымкасында тутуб дартырлар. Бәзиләри исә һеч верилән мәбләғи бәјәнмир. Нәһәс әлдә едә билмәјәндә исә гаргыш төкмә-тә башлајырлар.

Өз ишләринин "мәһир устасы" олан бу ки-чик јашлы ушагларын чох ити мушаһидә габи-лијәти вар. Гоша кәзән оғланла гызы һеч вахт кәздән ганьмыр, онларын нишанлы вә ја ба-һәрдәш олдуғун фәргинә вармадан "Аллаһ сизгә гоша гаргысын" вә с. кими алгышларла оғ-ландан нә исә гопартмамыш әл чәкирләр.

Бу ушагларын әлиндән һәмә боғазы јығы-лыб. Лакин демәк лазымдыр ки, кетдикчә онла-рын көзүндән мәһарәтлә јайырмаг үсуллары да формалашыр. Хәлвәт гачан, јолуну дәјишән, он-ларын үстүнә чәмкәрән, сәјмәзјана пулунун ол-мадығны елан едән "варындыса, мәнә дә бир аз вер" дегән вә ја онларла ширин сәһбәтә ки-ришәнләрин сајы чохдур. Јашлы диләнчиләр-дән фәргли олараг, онлар өзләрини бир јердә коб. Дикәр јердә шикәст кими апармаға чәһд көстәрмирләр. Әксинә, бүтүн күнү истијә, сојуға бахмадан "иш башында" башы ачыг, ајағы јалын саға-сола шүтүрләр. һәтта онлар газанчын һа-рада чох олмасыны да мүәјјәнләшдирләр. БДУ-нун гаргышында онларын сајы мүәллим вә тәләбәләри сәјмаг үчүн кифәјәт гәдәр чохдур.

Бир дөфә университетин һәјәтиндә оларкән отурамагда әйләшән оғланларын һәмин ушаг-ларла ширин сәһбәти диггәтими чәлб етди. Ушагларын дилиндән ешитдикләрим: "Бизим јевлагда көзәл ев-ешијимиз вар, бурда билә-ридә диләнчиләр мәһәлләси вар, орада јаша-ырыг, јемәк-ичмәјимиз дә һәмә кимидир. Күн-дә һәрәмиз 10-15 ширван газанырыг. Аздыр бәјәм? Охумаг нәјимизә кәрәк?"

Онлар һаггында ешитдим бу мә'лумат билкә дә чохлары үчүн сирр дејил. Лакин онла-ры нәзарәт едән гоша диләнчи, иш күнләринин еји вахтда баша чатмасы нәјә ишарә едир? Башга һеч нә илә мәшғул олмағы ағылларына бәлә кәтирмәјән бу ушагларын тәрбијәси илә бу күн ким мәшғул олмалыдыр? Мәкәр бу ушагла-ры диләнчиликлә дејил, истәнилән башга бир саһәдә пәшәкарлашдырмаг пис олар?

Кәрәсән, бу ушагларын "ағасы" илә әлбир олан, башга сөзлә дөсәк, мүгавилә баглајан һү-гүг муһафизә органлары бу һагда нә фикирлә-шир?

Арзу

Е'лан

"Дәниз" фирмасына мәхсус U.F. 000229-400 нөмрәли гајимә итдији-нә көрә е'тибарсыз сајылсын.

Шәхсән мәнә кәрәк дејил. Нәјирәм. Нәјимә ла-зымды. 18-20 јашларында дејиләм ки, дәрдиндән дәли-диванә олдуғум. "Перичка"нын нәзәр-диггәти-низи чәлб етмәјә сәј көстәрәм.

Елә бир чәсарәт саһиби дә олмамышам ки, бу оғ-раш һәјәтын оғраш јашантыларына "дәрзкј вызыв" верә биләм. (Һардајды мәнә о хошбәхтлик?) Ја да чанымдан да һәләлик безмәмишәм, дејәм ки, нә олур-олсун, амма даһа көз јуммајачағам әввәлки тәк чох шејә. Јох, елә дә дејил. Мәсәлә бир гәдәр баш-га чүрдү.

Ән әввәл мән дә елә сизин чох-ларыңыз кими ади бир инсанам. Ади кејиниб-кечинирәм, ади јејиб-ичирәм, ади чалышыб-чабаләји-рам... Бир сөзлә, ән ади һәјәт тәр-зи сүрүрәм вә сизин кими әксәриј-јәтдән һеч нә илә фәргләнмирәм. Вә бу ән ади һәјәт тәрзиндә о гә-дәр ади һаллара раст кәлирәм ки...

...Басыб-бағламагдан хусуси ләззәт алмаг (јерли диалект вә жаргонлардан асылы олараг һап-коп, үстүнә гојмаг, хоһ кәлмәк, ход кетмәк, пиламак вә с.).

Јахуд јалан данышмагдан хош-ланмаг.

Күндәлик һәјәтда һәмәмызын истифадә етдији өзүнүмүдафея системи. Мүасир һәјәт тәрзи һәлә-лик бунсуз кечинмәјин гејри-мүм-күнлүјүнү сүбүт етмәкдәдир. Бахма-јараг ки, бүтүн әләмләрә ән бөјүк бир ничат кими ендирилмиш "Гура-ни-Кәрим"дә Адам өвлады үчүн ја-саг бујурулмуш једди ән бөјүк күнаһ вә гәһәһәтдән бири дә јалан да-нышмагдыр.

...Нөмрә кәлмәк. Маһијәт ети-бары илә биринчинин сино-ними олса да, хусуси ма-зијәтләри илә ондан хејли дәрәдәдә фәрг-ләнир ки, бу бахым-дан да ајрыча гејд етмәк кәрәкдир. Гаршылыгы дав-ранышын бу үслуб тәрзинин ән "оһу-наглы" һиссәси "һәрифин лоһланмасы" сәһнәсидир.

...Мырт вурмаг. Өз арамьды, бу, лап ән ади һалларын ән адисидир. Бе-карчылыгдан, даһа чох адәткарда олдуғундан баш-лајырсан иш јолдашыңла, јол сојдашыңла, кәнд гардашыңла мырт вурмаға - лагырты дејмә-јә. Оуну гејбәти, бунун гејбәти, бир дә онда ајылыб көрүрсән ки, пәј атоннан сәни, кишини әмәлли-башлы асыб-кәсирсән, кәсиб-доғ-рајырсан, сојулмуш дәрисинә дә артыг саман тәпмәјә башламы-сан!.. Гырагдан бахан да (вә ја пул-суз концерт үчүн бир һимә бәнд олан, бәлә бир фүрсәти һеч чүрә әлдән вермәкәк намина бурнуу һәр дешијә сохан сојдашларымыз) фикирләшир ки, көр, о "падлес" һәр кимдисә, нә алчаг адам имиш ки, бәлә-бәлә оғрашлыглар еләјиб. Елә бу мәғамда һәмин "падлес", нечә олурса, гәфил пејда олур га-баг-гәһшәриндә. Гырагдан бахан да горхусундан көзләрини јумуб, үзүнү дә јавашча о сәмтә чевирир ки, индичә баш верәчәк дәһшәтли сәһнәни ачыг көзләријә сејр ет-мәјә таб кәтирмәјәчәк. Амма һә-риф бу мәғамын арзусујә елә ба-јагдан алышыб-јандығыннан ора-дан узаглаша билмир. Бирини ју-муб, бирини дә јумантәһәр еләдији көзүјән әлтдан-әлтдан марытда-јыр ки, о јағлы јумруг јағлы чәнәјә нә вахт дејәчәк.

Әвәзиндә нә ешидир? Өзүдүр ки, вар: дадлы, ләззәтли бир мар-чылыт! Санки чоһдан көрүшмәдик-ләри үчүн вусал һәсрәтијә алы-шыб-јанан ики һәсрәтлинин интим өпүшү гәдәр дадлы, ләззәтли бир өпүш!.. Бир хејли "сәмими" һал-әһ-валдан сонра ики алин һәрарәтли тамасы онлары еләчә меһрибан көрүшүкләри гәдәр меһрибан да ајырыр бири-бириндән.

...Оғрашлыг. Хејли вахтдыр ки, иблисанә мәзијәтләри ичәрисиндә хусуси олараг сечилән бу "спеси-фик хусусијәти" бөјүк бир тәнтәнә-лә дәбә миндирмишик. Оғрун-оғ-рун әзизләдик, тумарладыг, назы-ны чәкдик, јолунда мин бир әзаб-

ки, вар: дадлы, ләззәтли бир мар-чылыт! Санки чоһдан көрүшмәдик-ләри үчүн вусал һәсрәтијә алы-шыб-јанан ики һәсрәтлинин интим өпүшү гәдәр дадлы, ләззәтли бир өпүш!.. Бир хејли "сәмими" һал-әһ-валдан сонра ики алин һәрарәтли тамасы онлары еләчә меһрибан көрүшүкләри гәдәр меһрибан да ајырыр бири-бириндән.

...Оғрашлыг. Хејли вахтдыр ки, иблисанә мәзијәтләри ичәрисиндә хусуси олараг сечилән бу "спеси-фик хусусијәти" бөјүк бир тәнтәнә-лә дәбә миндирмишик. Оғрун-оғ-рун әзизләдик, тумарладыг, назы-ны чәкдик, јолунда мин бир әзаб-

әзијәтләрә гат-

лашдыг

һәмәсы

да чох

истәди-

јимиздән.

Ахыр ки, "вечни"

мүхалифәт креслосун-

дан кечиртдик игтидар

креслосуна. Инди әйләшиб

өзүјүн орда ағајана. Вах-

тилә аз гала "I N-ли дис-

сидент" дамғасы вурул-

маг тәһлүкәсиндән јаха

гуртармаг намина күнү-

күзәрәны "подполје"дә

кечән бу әнәби "вар-

лыг" артыг өзүнү гонаг

кими апармыр. Ев саһи-

бинә хас олан бир чох ху-

сусијәтләри мәһарәтлә

өзүндә чәмләшдирә бил-

дијиндән о да адилашиб.

...Еротика. Еротик

филмләр. Әйашлыг

Гумар, мејл вә шәраб мүсәл-ман олан һәр бир бәндәјә һарам бујурулмушдур. Јозуму гысача ола-раг ондан ибарәтдир ки, инсанын әгл вә зәкасыны долашдырачаг, чашдырачаг, идрака кәлкә салачаг һәр нә варса, бүневрәсиндән, тә-мәлиндән пак вә тәмиз јаранан ин-сана јасагдыр. Әфсуслар олсун ки, бу ибрәтамыз һикмәтин маһијәти-нә вармаг гүдрәтиндән чох-чоһ узаглардајыг. Хошбәхт о кәсдир ки, иштирак етдији тој вә ја мәрасим шәһикләринин давасыз-шавасыз сона јетдијини хатырлаја билсин. Әксәрән дә нәјин учбатындан? Спиртли дозанын думанлы бејин-ләрә күч кәлмәси учбатындан. Кү-лүнч вә оһунаглы көрүнсә дә буну дә әјјами-гәдимдән ади һал кими габул етмәдәјик. Вә һәтта бә'зи һалларда, һансыса фәвгәлтәбии бир мөчүзә нәтичәсиндә сонүчлүгү давасыз, динч гуртаран тојхана-

ры тәрк едәркән бизи сармагда олан тәәссүф һиссиндән јаха гур-тара билмирик ки, оһун да маһијә-тини көзәл бир концертә баха бил-мәк шансыны әлдән вермәк тәшкил едир...

Санки Чәнаби-Һаг-гын бәндәсинә вачиб бујурдуғу бу јасағы позду-гумуздан хәчәләтләнир-миш кими сој-көкүмүзә гајыдышын вачиблијини дәрк едәрәк улу нәнәмиз һәвва вә бабамыз Адәми јамсыламаға чалышырыг чидд-чәһдлә сон дөврләр. Өзү дә бизи ән чох мараг-ландыран улу әчдадлары-мызын кечирдији һәјәт тәрзинин о мәшһур буғда әһвалатына гәдәрки дөврү, јәни сәмави дөврүн чән-нәт-мәкан јашантылары ол-мушдур. Харичи көрүнүшүн та гәдим заманлардан мүһүм әһмијәт кәсб етдијини нәзәрә алараг, биз дә һәр шејдән өнчә нә-зәр-диггәти мәһз бу саһәјә јөнәлт-мишик. Лүт-үрәнлығын ејиблик јох, санки гејри-ади бир көзәллик ол-

олан кими башлајырыг бағырмаға ки, Гәрб өлкәләриндә, сивил дөв-ләтләрдә бәләди - биздә дә бәлә олмалыды.

Ахы, биз мүсәлманыг һәр шејдән өнчә. Ди-нимиз дә динлар ичәрисиндә ән кө-зәл, ән камил бир дин олан Ислам дини-дир. Бәлә олан һалда нијә христианлары јам-сыламаға тәләсирик, нә-дән? Нијә исламын көзәл мәзијәтләрини әхз етмәк-дә бәлә чәтинлик чәкирик, сә-бәб нәдир? Сәбәб бизим өзүмүздә, сәбәб бизим ичәримиздә.

Чүнки бизләр узун за-манлардан бәри "өзүмүз" ола билмәми-шик, итирми-шик "өзүмүзү" - өз сөзүмүзү, өз истәјимизи, өз әгидәмизи, өз мәканы-мызы, өз заманымызы, өз дүшүн-чәмизи.

Әчнәбиләрин үсули-идарәси бизи әчнәбиләшдириб хејли. Бе-

дугуну бирдән-бирә кәшф едәрәк, бүтүн имкан вә вәситәләримизи бу үрәнлығын нүмајишинә јөнәлтми-шик. Вә демәк олар ки, истәдији-мизә наил олмушуг. Әввәлләр онунчу синиф шакирдинин һеч кә-чәләр јухусуна бәлә кирмәдији "һал-гәзијәләри" инди I синиф ша-кирләри әзбәр билирләр.

"Оху мәни", "Мән вә сән", "Еро-тика", "Еһтирас", "Он и Она", "Адәм вә һәвва", "Я и ты", "Мужчина вә Женщина", "Знойная женщина", "Шәһвәт", нә билим, даһа нәләр, нәләр. һәр дөфә бу рәңкли, иллүс-тратив гәзетләрә нәзәрләрим илш-шәндә хәчәләтимдән утаныб өлү-рәм. Елә билирәм ки, күчәнин ор-тасында елә дурдуғум јердә лүт-әт-чәбаләјам. Оғрун-оғрун тәләсик үст-башыма нәзәр салырам. Амма јенә о сәфәһ тәәссүратын әсарә-тиндән јаха гуртара билмирәм. Көрмәмәк, фәргинә вармадан јан кечмәк исә һеч чүр мүмкүн дејил. Чүнки онлар һәмешә гәзет көшклә-ринин, метростансијаларын ән көркәмли, көзачарпан јерләриндә нүмајиш еләтдирилир, реклам олу-нурлар. Көрүн нәји реклам еләтди-ририк? Чылпаг јанбызлары, долу будлары, шишман, саллаг дөшлә-ри, чүрбәчүр еһтирасы чуша кәти-рән позалары.

Бах, бурда мән артыг ади ола билмирам. Истәр-истәмәз вулгар-лығын һәјәсызлыг дәрәчәси мәнә тә'сир еләјир, јаман тә'сир еләјир.

Нә олду бизә, нијә бирдән-би-рә дејишиб бәлә танынмаз олдуғу?! Ахы дүнәнә, срагакүнә кими бир хејли һөрмәт-иззәт варды ортада, бөјүк-кичик јолуну көзләмәјә чалы-шырдыг, гадын-киши мунасибәтлә-риндә ифрата вармагдан чәкинир-дик, сакынырдыг. Бәс бу күн нијә бу гәдәр дәјишдик, нәдән олду бү-түн бунлар?!

Ахы, һәр шеји Гәрбин аршыны илә өлчмәк олмәз. Елә бир шеј

јинләрдә, зәһинләрдә јад фикир-ләр, јад дүшүнчәләр мәскән салыб. Өзкә дүшүнчәси илә дүшүнмәјә адәт еләмишик. Јад фикирләр, јад әгидәләр чанымыза-ғанымыза һо-ллуб, өзүмүзүнкүләшиб.

Бејнимизин илијини сорублар. Нуш олсун демишик, бизләр! Сон-ра да кәл әвәзинә котана гошуб, салыблар шумлуға - динмәмишик. Киримишчә кирмишик бојундуруг алтына. һарај-һәшир салмағы, сәс-кү гопармағы арымыза сығышдыр-мамышыг.

Мүтилији ирадәнин тәчәссүмү, үсјанкарлыгы һәјәсызлығын абыр-сыз дәрәчәси санмышыг.

Оунунчү дә өзүмүз ола билми-рик, онунчү дә "кендине" гајыдыш, өзүндәрк бизә чәтиндән чәтин, ағьрдан ағьрдыр.

Сәрбәст муһакимә јүрүтмәји ја-дырғамышыг. Бизә һәмишә јазылы "низамнамәләр", "төвсијәләр" тә-ләб олунуб...

Оунунчү Гәрбин күләкләри гар-шысында таб кәтирә билмирик, әс-дикчә һалдан-һала дүшүрүк.

Иммунитет зәифләјиб бејин-ләрдә. Сағлам һүчәрәләри горүјүб сахлајан иммунитет. Рушәјмләрин чүчәриб инкишаф етмәсинә опти-мал шәраит јарадан, бүтүн әнкәл-ликләрә, тәһлүкәли тәзаһүрләрә сипәр олан горүјүчү тәбәгә гаты, зирәһ.

Инсан... Илаһи гүввәнин нәһә-јәтсиз мәрһәмәтиндән, нурлу зәр-рәчијиндән јаранан, шүүрлу вар-лыг. Бүтүн јарадылышлар ичәри-синдә ән мүкәммәли, мүкәммәл ол-дуғу гәдәр дә ән көзәл бир варлыг. Гаранлыгларә ишыг саңан, түкән-мәз енерјиси, арзу-истәји, мәрам вә мәғсәдијлә, инадкарлығын дәнмәзлији илә чох зирәләри фәтһ едән, нәјә гадир олдуғуну со-надак һеч өзү дә дәрк етмәјән Ин-сан...

Гүдрәт МУҒАЛЫ

ГƏРИБ ЕЛДƏН КƏЛƏН СƏСЛƏР

● Сон күнләр һаваларын кәскин дәјишмәси онун да кейфинә хейли соған доғрамышды...

Бакылыларын чохдан һәсрәтиндә олдуғу гар хейли кечикдијиндән нискили үрәкләрә бир елә шадлығ кәтирмәди. Әксинә, сәрт күләкләрин иликләри дондуран выйлыты һаманы еवेशикләринә говур, гар дәнәчикләринин јери вүсәтлә ағ өрпәјә бүрүмәсиндән фејзијаб олмағда һәр чүр манечилик төрәдәјини бәри башдан

билдирмәклә чох көнүләрә өзүндән инчик салырды. О инчик үрәк саһибләриндән бири белә ертәдән сојуг кирәсинә гајытмағ истәмәдијиндән өзүнү јакынлығдакы чајханаларын биринә вурду.

Јерләр демәк олар ки, тутулмушду. Күч-бәлә бир стул тапыб, күнчәки столун архасында өзүнә јер еләди. Габаг-гәншәриндә әјләшән гоншусунун башы гәзет муталиәси илә мәшгул олдуғундан она бир елә мәһәл гојмады. Амма һәрдәнбир голундакы саатына өтәри

нәзәр салдығындан һисс олунурду ки, кимисә көзләјир. Бәлкә дә она елә кәлирди...

Јерләр демәк олар ки, тутулмушду. Күч-бәлә бир стул тапыб, күнчәки столун архасында өзүнә јер еләди. Габаг-гәншәриндә әјләшән гоншусунун башы гәзет муталиәси илә мәшгул олдуғундан она бир елә мәһәл гојмады. Бәлкә дә она елә кәлирди...

Көзүндән о да јайынмады ки, бакылылар хас олмајан төрәдә исти күрк кейинмиш бу намәлум гоншусу бура адамларына о гәдәр дә охшамыр.

Сифәт чизкиләриндә чохдан она таныш олан гәриб сәмт күләкләринин күчлә сезиләчәк гоҳусуну дүјду...

Марағы һәр шеји үсәтәди. Габаг-гәншәриндә әјләшән чәнабын кимлијини өјрәнә билмәк истәјини боға билмәди. Иштијарсыз оларағ көзләринә зилләниб галды көзләри...

базар итисадијатынын ганунајунлуғларыны һәртәрафли мәнимсәмәјә чалышыр.

Һәмјерлимизин дедикләринә көрә, Норилскидә Азәрбајҗан диаспору кифәјәт гәдәр бөјүкдүр. 200 миңә гәдәр әһалиси олан бу шәһәрин 20 минини азәрбајҗанлылар тәшкил едир ки, бунларын да хейли һиссәси коммерсија вә бизнеслә мәшгулдурлар. Завод вә фабрикдә ишләјән сырави фәһләләр 1000 доллардан ашағы мааш алмырлар.

Бир нүансы нәзәрдән гәчырмамағ лазымдыр ки, Норилскидә шахта 45-50 дәрәчәдән ашағы олмур. Бура артығ "заполјарје" сајылыр. Јәни әразидә 6 ај күндүз олмагла бәрабәр, 6 ај да давамлы оларағ кечә олур. Бир сәзлә, асл мәчарасевәрләрин шәһәридир.

Јашар Ағајевин рәјинә көрә, һәмјерлиләримиз орада бир-бирләрилә чох мейрибан доланырлар. Биркә сәјләри нәтичәсиндә јарат-

Ичма ағсағаларынын тәшәббүсү нәтичәсиндә бу јакынларда Норилск шәһәриндә азәрбајҗан дилиндә мәктәб ачылмасы нәзәрдә тутулуб. Бу нәчиб ишин илк тәшәббүс-карларындан бири Норилск шәһәринин 2-чи полис шөбәсинин полис бөлмә рәиси Мәзәһир Нәсибовдур. 18 илдир ки, Норилскидә јашајан полис мајорунун үрәји Вәтән һәсрәтилә дөјүнмәкдәдир. Лазым кәләрсә, Вәтән буна еһтијач дүјәрсә, Мәзәһир Нәсиров күнү бу күн доғма јурдуна гајытмаға һазырдыр.

Јашар Ағајев галан диҗар һәмјерлиләримиз ичарисиндә бөјүк һөрмәт-иззәт, авторитет саһибләриндән Мәзәһир Нәсирову, Үзәјир Нәсирову, һәким һәсән кәримову, муәллим Ағақул Нәсирову, Акиф Ағајев, Телман Ағајев: Саһиб Ағајев, Октај Ағајев, Кәнчи Кәнчијев, Мәммәдаға Иманову вә һасәнаға Иманову хусуси оларағ вурғулајыр.

Һәмјерлимиз бир марағлы нүансы да гејд етди ки, Норилскидә хейли ермәниләрин дә олмасына бах-мајарағ, азәриләрлә онлар арасында һеч бир әдавәт олмур. Ики милләт нүмајәндәләри арасындакы мүнәсибәтләр әввәлкитәк достлуғ вә мейрибанчылығ чәрчивәсиндә давам етмәкдәдир.

Дүшүнмәк үчүн марағлы фактордур.

Јашар Ағајев иш отағында

1956-чы илин 17 январында Јардымлыда

дүңјаја көз ачан Јашар Ағајевин ата-сыјла бабасы Лерик дағларынын гојунда бөјүүбләр. Амма тәсәдүф елә кәтириб ки, ата јурду оғул үчүн јурд ола билмәјиб. Орта мәктәби исә кәнч Јашар Чәлилабад рајонунун Үчтәпә кәндиндә битирмәли олур.

1972-чи илдә орта мәктәби гуртаран кими сәнәдләрини Азәрбајҗан Нефт-Кимја Институтунун механика факултәсинә тәғдим едир. Бүтүн имтаһанлары мувәфәғијәтлә верәрәк институтун абитуријентләриндән биринә чеврилир.

1980-чи илдә институту битирән кәнч мутәхәссис илк әмәк фаалијәтинә Јардымлы рајонунун Техника бирлијиндә сырави мүнәндис кими башлајыр. Чох кечмир ки, ишкүзар кәнчин тәшәббүскарлығы рәһбәрлијин нәзәр-дигәттини чәлб едир. Бир мүддәт сонра Јашар Ағајев "Ук-рајна" үзүмчүлүк совхозуна баш мүнәндис тәјин олунур. Јенидәнгурма компанијасынын күләкләри Јардымлыда да кедиб чатыр.

1988-чи илдә Јашар Ағајев кәнд тәсәррүфаты мәһсулларынын истәһсалы илә мәшгул олан "Боллуг" кооперативини јаратмагла фактики оларағ бу саһәдә јенилик јараданларын илк өнчүләриндән бири олур.

Дөвләт тәрәфиндән кооперативләрин инкишафы үчүн ајрылмыш имтијазлы кредит вә ссудалардан сәмәрәли сурәтдә истифадә етмәји гаршысына мәғсәд гојан јени јаранмыш кооперативин сөдри 250 мин манат ссуда көтүрәрәк һәр шеји сифырдан башлајыр. Ики ил әрзиндә

кооперативдә өнәмли дәјишикләр јараныр. Дөвләтдән көтүрүлән узунмүддәтли ссуда вахтындан хейли әввәл кери

дөвләт гајғысы, дөвләт нәзәрәти олмадан бу проблемләри һәлл етмәк илкин мәрһәләдә гејри-мүмкүндүр. Торпағ бечәрилмәк вә ондан мәнфәәтли сурәтдә истифадә етмәк үчүндүр. Торпағын бечәрилмәси үчүнсә бүтүн агротехники гајдалара

"Боллуг" кооператив тәсәррүфаты

гајтарылмагла һејвандарлығ мәһсуллары саһәсиндә хейли јүксәк нәтичәләр әлдә олунур. Кооператив үзвләринин сајы 4-5 нәфәрдән 47 нәфәрә чатдырылыр. Беш иллик фаалијәти дөврүндә рајон үзрә јүксәк көстәричиләр әлдә едир.

Сонрадан һәмин кооперативин нәздиндә "Елсәвәр" кәндли-фермер тәсәррүфаты јараныр.

Лакин әксәр фермер тәсәррүфатларында олдуғу кими техника вә јаначағ чатышмазлығы үчбатындан "Елсәвәр" дә тәдричән ахсамаға башлајыр. Республиканын бүтүн реҗионларында нәзәрә чарпан бу кәскин проблемләр "Елсәвәр" кәндли фермер тәсәррүфатындан да јан кечмир.

Јашар Ағајевин фикринчә "дөвләт сәвијәсиндә јардым олмадан фермер тәсәррүфатларында өнәмли дәјишикләр јаратмағ мүмкүн дејилдир. Фермерин һәр аддымбашы гаршылашдығы проблем техни-ки авадаңлыла тәһизат, еләчә дә јаначагла тәминат проблемидир ки,

ријәт олунмалы, вахтлы- вахтында лазыми минерал күбрәләрлә тәмин едилмәлидир. Бунсуз мәһсулдарлығы артырмағ гејри-мүмкүндүр. Бунун үчүнсә мүтләғ дөвләт сәвијәсиндә јардым олунмалыдыр. Фермер тәсәррүфатларынын инкишафы үчүн имтијазлы, ғысамүддәтли вә узунмүддәтли ссудалар верилмәлидир ки, илкин мәрһәләдә ортаја чыхан бир чох проблемләр фермери боғмасын, ишкүзар адамлары торпагдан сојутмасын. Торпағ гајғы сеvir. Истәдији гајғыны алмајан, көрмәјән торпағ һеч вахт саһибинә сәхавәтлә миннәтдарлығыны билдирмир."

Кечән илин февралындан декабр ајынын сонларынадек Краснојарск вилајәтинин Норилск шәһәриндә олан һәмјерлимиз коммерсија структурларында да бәхтини сынамагдан чәкинмәјиб. Бәхти-таләји ишкүзарлығыны нәзәрә аларағ Улу Танрынын мәрһәмәти сәјәсиндә үзүнә күлүб. Артығ бир нечә коммерсија мағазаларынын саһиби олан Јашар Ағајев өзәл секторда

мыш олдуғлары бүдчә вәсаитиндән һәмјерлиләримиз хейир-шәрдә бир-бирләринә әл тутмағ мәғсәдилә кәниш истифадә едирләр. Хейир ишдә бүдчәдән истәнилән мәбләғ борч шәклиндә верилир, бәд бир һадисә заманы исә верилән мәбләғин 50 фаизи тәмәннәсыз, гајтарылмамағ шәрти илә верилир.

"Елсәвәр" кәндли фермер тәсәррүфаты

Р.С. 6 бачынын бир гардашы олан Јашар Ағајевин Норилск шәһәриндә беш бачысы ғызы, једди бачысы оғлу, 13 әмиси оғланлары јашајыр.

Ики оғлу вар: Елсәвәр, Елвин. 12 јашлы Елсәвәри кәләчәкдә һәким көрмәк истәјир.

Сонда ону да әләвә өтмәји унутмады ки, нә сәнәт саһиби олур-олсун, тәки вичданлы, ана Вәтәнин, милләтинин гејрәтини чәкә билән әсл азәри оғлу олсун.

Көзәл дејимдир - азәри оғлу!

Аләмләрин Рәббиндән бизләр дә ону дилә-јәк ки, арзунузун чин олмасы үчүн өз бејүк мәрһәмәт вә кәрәмәтини милләтимизин башы үзәриндән әксик еләмәсин. Амин!

ФРАНСА СЕНАТЫНДА ГОНДАРМА “ЕРМƏНИ СОЃЫРЫМЫ” МƏСƏЛƏСИНИҢ ТАНЫНМАСЫ ИЛƏ ƏЛАГƏДАР “БУДУГ” ХЕЈРИЈƏ ЧƏМИЈƏТИНИҢ

БƏЈАНАТЫ

(Əввəли 1-чи сəһ.)

Гондарма “ермəни соғырымы” проблеминин Франса сенатында танынмасы дунја будуги турклəринин мəркəзи “Будуг” хејријə чəмијəти ермəни миллəтчилəринин турк халqlарына гаршы гəрəзли сижасəтинин нөвбəти мəрхələси, Франса сижасəтчилəринин тарихə тенденсиоз, гəрəзли бəхышлары, Франса парламентарларынын фитвəя ујараг гəйсəмиш јаралары гопармаг, ган чыхармаг чəһдлəри, индики сəһв əддым атан Франса парламентинин турк дунјасына гаршы гəјри сəмимилији, Франса дөвлəтинин башгə дөвлəтин ишинə гарышмасы кими гиймəтлəндирип, сенатын хəрəкəтини гəтијјəтлə пислəјир.

Танынмыш франсыз јазычысы вə ичтимаи хадими, мұһарибələrин вə фашизмин фəал əлєјһдары олмуш Ромен Роллан өз заманында демишди: “Һəгигəт хəр кəс үчүн бирдир вə єјнидир, лəкин хəр халгын өзүнчү идеаллары əдлəндырдығы, чохлу јаланлары олур. Дунја аз мигдарда хəгигəт вə чохлу јаланларла гидаланыр”. Əкəр јаланлар, франсызлар демишкən, үмүми фəјдалы олурларса, сүлхə, əмин-аманлыға, достлуга, бир сөзлə хејрə, јажылыға хидмəт едирлəрсə, гəбул едилəдирлəр. Лəкин бу бир хəгигəтдир ки, хəмишə керчəкликдэн узəг олан фитнəкар ермəни миллəтчилəри тарих боју фəјдалы јаланларла дејил, əксинə, халqlар арасы мұнасибəтлəрə зəрəр кəтирən, нифəг, милли əдвəт тохуму сəпən тəһлүкəли јаланларла əлудə олмушлар вə бөјүк Ермəнистан иддиаларындан доған хəстə хулјаларла, сəјчə хеч дə чох олмəјан халqlарыны сийлəлəндырəрəг ону даима фəлəкəтə сүрүклəмиш, өз шүчəəтлəри чəтмəсə дə бөјүк дөвлəтлəрин сəтəллəтинə чеврилəрəк, јени мұһарибə очаqlарынын јаранмасына сəбəб олмуш, Гафгазда пəјдə олдуqlары андан гафийлəрини дəјишсəлəр дə хислəтлəрини дəјишмəмиш, бураны ган чанəғына дəндəрмəјə чəлышмыш вə јерли халqlарын бəлаларынын, фəчилəлəринин бəискары олмушлар.

Сон XIX-XX əсрлəрин тарихинə нəзəр салдыгда əсл хəгигəтлəр əјдынлашыр. XIX əсрин биринчи-икинчи дəкəдəлəриндə əслиндə рус империјасы вə Азəрбəјҹан ханлыqlары арасында кəтмиш, сонрадан рус-фарс мұһарибəsi кими тарихə дүшүш мұһарибə нəтичəсиндə ермəни миллəтчилəринин тəһрики илə 1826-1828-чи иллəрдə Ирəван ханлығынын Көјчə мəһəлында (индики Ермəнистанын Сəвəн көлү əтрафында) азəрбəјҹандилли аборикен гəрəпапəглыларын бир хиссəси гырылмыш, гəлан хиссəси Шимали Түркијə, Гарс вилəјəтинə депортасија едилмишдир.

Əслиндə I Пјотр заманындан бəшлəмиш, рус империјасынын гоншуларына, хусусилə Османлы Түркијəсинə, Гафгаза вə дикəр турксојлу халqlарла гаршы дүшмən сижасəтинин давамы кими вə Гафгазда өз мөвгелəрини мөһкəмлəтмəк, Түркијəга гаршы експансија хəрəкəтлəрини хəјжəтə кечирмəк планына ујғун олараг, индики Азəрбəјҹанын вə Күрчүстанын əрəзисиндə јерли халqlар сыхышдырылараг, Ирандан кəчүрүлən ермəнилəрлə мəсқунлашдырылма апарылмышдыр. Бунунла дə Русија өз кəлəчəк хəрб сижасəтинин тəмəлини гəјə билмиш, Гафгазда “тəмизлəмə” ишинə əлалтылары ермəни миллəтчилəриндэн истифəдə етмəклə бəшлəмишдыр.

XIX əсрин сонларында ермəни дəшнəкларынын өз хəвəдарларынын кəмəји илə азəри турклəринə вə дикəр туркдилли халqlарла гаршы тəрəтдиклəри ағыр чинајəтлəр, күтлəви гыргынлар, динч əһалијə тутдуqlары диванлар мəлүмдүр. XIX əсрин сонларында Түркијə əрəзисиндə, хусусилə дə Шəрги Түркијəдə, 1905-чи, 1917-1923-чү вə сонраки иллəрдə исə тарихи Азəрбəјҹан торпаqlарында азəрбəјҹанлыларла, күрдлəрə, дикəр јерли халqlарла гаршы ермəни дəшнəклары күтлəви гыргын аксийалары тəрəтмиш, ганлы фəчилəлəрин тəрəдилмəсиндə хəвəдарларындан јарарланмышлар. Бəлə гыргынлар əввəлчə рус шовинизминин, сонралар исə рус болшевиизминин бирбаша кəмəји илə дəшнəкларын гəсб етдиклəри бүтүн Азəрбəјҹан бəлкəлəриндə, о чүмлəдэн Бакы шəһəриндə тəрəдилмишдир.

XX əсрдə бəднəм ермəни террорчу тəшкилаты “Асəланын” үзвлəри əјры-əјры дөвлəтлəрдə турк сəфирликлəринə, нумəјəндəликлəринə гаршы чохсəјлы ганлы террор актлары, турк дипломатларына гаршы вəһшиликлəр тəрəтмəкдэн чəкинмəмишлəр.

Тəкчə XX əсрин орталарында јүз минлəрлə азəрбəјҹанлы вə күрд, рус-ермəни хəрб машынынын тəмизлəмəсинə мəлүз гəларəг өз доғма тарихи торпаqlары Ирəван, Зəнкəзур, Көјчə вə дикəр мəһəлларындан (индики Ермəнистанын əрəзиси) Азəрбəјҹанə депортасија олунмушлар.

XX əсрин сонларында кечмиш ССРИ рəһбəрлији тəрəфиндэн дəс-тəклəнən ермəни миллəтчилəринин

иштəһлары артмыш, артыг Азəрбəјҹан Республикасынын Дағлыг Гəрəбəг Мухтар Вилəјəтинин Азəрбəјҹан-дан гопарылмасы вə Ермəнистанə илғəг олунмасы кими гəсбкар нийјəтлə Дағлыг Гəрəбəг проблеми ујдурулмушдүр. Гəрəзли ермəни сижасəтинин хəјжəтə кечирилмəсинин бу етапында 1988-чи илдə ССРИ-нин Ермəнистан Республикасында јашəјан јүзлəрлə азəрбəјҹанлынын, күрдүн - ушағын, гадынын, əлилин, го-

бəс динч ермəни əһалиси нєчə, сижасəтчилəринин јеритдиклəри бу елəн олунмашы, биртəрəфли апарылан мұһарибəдэн нəлəр гəзанмышдыр? Бизчə, хеч нə. Ермəнистанын вə Азəрбəјҹанын азəрбəјҹанлы, күрд əһалиси депортасија мəлүз гəлдыгдэн сонра ермəни тəрəфи өнчə ишлəк, əмəкчи гүвəни итирмишдир, Бакыда вə Азəрбəјҹанын дикəр јашəјыш мəнтəгəлəриндə мəсқунлашмыш ермəни мəншəли əһалинин бир гисми азəрбəјҹанлыларла гаршы тəрəдилмиш вəһшиликлəрдэн вə мұнасибəтлəрин позулмасындан сонра өз мүлклəрини, əмлакларыны сатарəг Русијага вə дикəр хəричи өлкəлəрə кəчмүшдүр, бир гисми исə Ермəнистанə вə јə Дағлыг Гəрəбəгə кəчмəкдэнсə, Бакыда јашəмаға үстүлүк верир вə бурада јашəјыр.

Бүтүн бу сəдаланан хəгигəтлəри сизин диггəтинизчə чəтдырмагла сизлəри тəкчə ермəни миллəтчилəринин турк халqlына, Азəрбəјҹан халqlына гаршы тəрəтдиклəри чинајəтлəр хəггында мəлүмəтлəндырмаг фикриндə дејилик. Сөзсүз ки, сиз Аврəпа Шурасынын, АТƏТ-ин мəтəбəр нумəјəндəликлəринин хəсəбəтларындан бүтүн бунлар бəрəдə даһа мұфəссəл танышыңыз, аидијəти үзрə бурада кəстəрилмəјən əлəвə мəлүмəтлəрə дə маликсиниз.

Бизим, будуги турклəринин истəји илк нөвбəдə сизин хəдисəлəрə биртəрəфли дејил, хəртəрəфли јанашмəгынызы, керчəкликлəри объектив, гəрəзсиз гиймəтлəндирмəјиниз. Азəрбəјҹанын ермəнилəр тəрəфиндэн ишғəл олунмуш əрəзилəринин азəд олунмасы илə бəглы вə үмүмијəтлə, бүкүнкү күнүн Азəрбəјҹан-Ермəнистан мұнасибəтлəринин рəаллыqlарынын парламент јыгынчəларында мұзакирəсини вə торпаqlарымызын азəд олунмасында дөвлəтинизин Азəрбəјҹан дөвлəтинə кəмəклијини хəһиш етмəкдир, узəг, хəм дə өзүнə аид олмəјан, бəшгəсына аид тарихи өзүнəмəхсус тəрəздə биртəрəфли сəһифəлəмəмəји тəвсийə етмəкдир, - хəмин тарих исə ујдурмə нəғлы сизин гаршыңызда проблем кими гəлдыран кəслəрə јажы мəлүмдүр, онлары нəрəхəт едэн турк халqlынын бөјүклүјүдүр, јенилмəзлијидир. Хəр бир халqlын, дөвлəтин тарихиндə үрəкəчəн, бəшүчəлдычы сəһифəлəрлə јанашы, гəрə, лəкəли мəғамлар дə истиснə дејил. Тарихин мұхтəлиф дөвлəриндə франсыз мəдəнијəтинин шедеврлəри, мұтəрəгги инчилəри бүтүн дунјага јəйлəмишдыр, лəкин тарихдə франсыз

халqlынын сəлəфлəри сəјылан франкларын вəһид франсыз миллəтини əмəлə кəтирмəк үчүн индики Франса əрəзисиндə тарихən јашəмыш бургундларə, тасконларə, нормандалəрə гаршы гыргынларə дə Франсанын Бөјүк Британијадан сонра икинчи мұстəмлəкəчи (колонија) дөвлəт олмасы дə мəлүмдүр, Наполеон ордусунун дикəр халqlарла гаршы тəрəтдији истилəлəр дə данылмашдыр.

Тарихин мұвəјən дөвлəриндə франсыз гошуларыны Əлчəзирдə əлчəзир халqlына, хəмчинин Африка гитəсинин Мадагəскар, Конго, Гвинəјə вə сəир африкан халqlарына гаршы кəносид сижасəти јүрүтмүш, күтлəви гыргынлар актлары тəрəтмишлəр.

Лəкин Франса парламентарларыны, сижасəтчилəрини хəмин мəсəлəлəр индијəчəн дүшүндүрмəмишдир. Франса дөвлəти, Франса парламенти исə нəинки өз сəлəфлəринин кəносид сижасəтини танымашы, хəттə хеч бир франсыз дөвлəт бəшчысы Əлчəзир, Мадагəскар вə дикəр франсызлар тəрəфиндэн диван тутулмуш халqlардан адимчə үзр бəлə истəмəмишлəр.

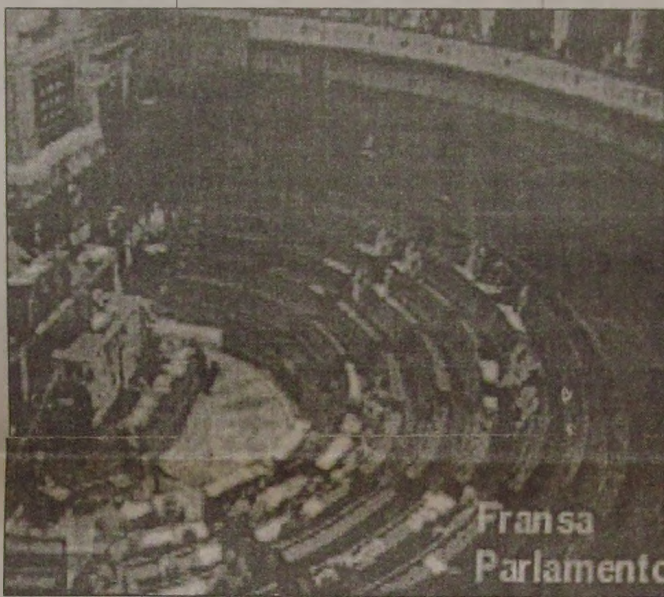
“Будуг” хејријə чəмијəти тəлəб едир ки, Франса парламентиндə, нəхəјəт, кечмиш мұстəмлəкəчи франсыз дөвлəтлəринин истилəлəры кəниш арасдырылсын, Əлчəзир вə дикəр əрəб халqlарына гаршы тəрəдилмиш күтлəви гыргынларə кəрə Франса дөвлəти хəмин халqlардан рəсмən үзр истəсин вə вурулан зижанларын кəмпенсəсија мəслəсинə бəхылсын; Мадагəскардə аборикен əһалинин јер үзүндэн сийлмəси илə нəтичəлənən Франса кəносид сижасəти танысын вə Франса дөвлəти сивил бəшəр əлəминдэн үзр истəсин, гондарма “ермəни соғырымынын” Франса сенатында танынмасы јанлыш, əдəлəтсиз сəһв кими етирəф едилсин, сенатын хəмин гарары əдəлəтсиз олдуғу үчүн лəғв едилсин вə бу сəһвə кəрə бүтүн турк дунјасындан, илк əввəл Түркијə вə Азəрбəјҹан дөвлəтлəриндэн рəсмən үзр истəнилсин;

- Франса дөвлəти гəрəзли, ермəнипəрəст сижасəт јүрүтдүү үчүн АТƏТ-ин Минск групунун хəмсəдри ола билмəз вə бу сəбəбдэн хəмин миссийəны өз үзəриндэн кəтүрсүн;

- парламентдə Франсыз дөвлəтинин експансионист сижасəт јүрүтмəјəчəјинə тəминат верən гəрəр гəбул едилсин.

Франса парламентиндə бу “Будуг” хејријə чəмијəтинин бəјанаты дунја будуги турклəринин ирəдəсини ифəдə едэн бир сəнəд кими Франса парламентиндə сəслəндирилсин, мұнасибəт билдирилсин вə тəлəблəримиз јеринə јетирилсин.

Рафиг Абдуллајев,
Дунја будуги турклəринин
мəркəзи “Будуг” хејријə
чəмијəтинин президенти

Рагиф Назимоглу

АҒАБАБАНЫН "АҒАЈАНА" НЭРЭКЭТЛЭРИ

Бу күнләрде өзүмчүн мүһүм бир "еврика" ичад етдим. Вә бу көзләнилмәз тапынтыдан елә севиндим ки, елә бил тәзәдән кәлмишдим дүнјаја. Јубанмадан гәрәра алдым ки, бу чох чидди тапынты олдуғу илә јанашы, дүнјәви әһәмијјәт кәсб етдијиндән буну һәмкарларымла бөлүшмәлијәм ки, "севинчимә" шәрик ола билсинләр.

Һеч демә, КИВ һаггында гәнунун 8-чи маддәси ("Күтләви информасија васитәләринин мә'лумат алмағ һүгүғу") сон заманлар кәскин деформасијаја уғрадығындан өз һүгүғи гүвәсини итирибмиш. Вә бунунла әләгәдәр һәтта бә'зи "һөрмәтли чәнабар", елми диссертасија ишини дә бу мөвзүја һәср едибмишләр. Бизләр дә фил гулағында јатыб галдығымыздан белә-белә мүһүм ишләрдән хәбәрсиз оларағ галмышығ.

Әкәр сөзләримә зәррә гәдәр шүбһә едирсинизсә, бујуруб Абшерон район ИҺ-нин Сарај гәсәбәси үзрә ичра нүмајәндәси Ағабаба Ахундовә мүрачииәт едә биләрсиниз.

Һәрчәнди ки, Аға бабамыз һеч бир медиа нүмајәндәси танымыр вә танымағ да истәмир (истәр игтидарјәнлү, истәрсә дә мұхалифәтјәнлү), амма бу јенилији сизләрә билдирмәкдән ваз кечмәз. Чүнки мәнә дә бу јахынларда "еврика"мы

ичад етмәкдә о көмәклик едиб. Мәһз бу "һөрмәтли чәнабын" јери-көјү ләрзәјә кәтирән нәрсиндән сонра мәнә ајдын олду ки, 8-чи маддә јазыларкән Ағабаба Ахундовун шәхси рә'ји нәзәрә алынмамыш, елә бу сәбәбдән дә мәтбу органлар, еләчә дә информатик акентликләр кәскин сурәтдә "авторитетдән" дүшмүшләр.

Ичра нүмајәндәсинин таммамлағда олан елми диссертасијасынын әһәтә даирәси дә елә бу мөвзудан кәнара чыхмыр.

Амма һөрмәтли Аға бабамыз тәбиәт е'тибары илә олдуғча тәвәзәкар бир инсан олдуғундан бу јени мөвзунун һәм елми рәһбәри, һәм дә мұәллифинин мәһз Абшерон РИҺ-нин башчысы Мирзәбәј Новрузов олдуғуну вурғуламағ да унутмады.

Дәғиглик наминә бир даһа һәмкарларыма хатырлатмағ истәјирәм ки, Ағабаба Ахундовун таммамлағда олдуғу диссертасијасынын ады "Мән һеч бир журналист-зад гәбул етмирәм, һеч бир информасија да вермирәм: буну мәнә район ИҺ-нин башчысы тапшырыб"дыр.

Елми ишин мөвзусу исә "Давај, чыхын отагдан! Кәдин өз ишинизлә мәшғул олун!"дур.

Башлығын сечим тәрзи диггәтимизи чәлб етдијиндән мұәл-

лифлә јахындан таныш олмағ истәјиндә булундуғ. Тәәсүфләр олсун ки, Абшерон район ИҺ-нин баш реферанты Мейди Латифов бизим бүтүн "планларымызы алтүст етди".

Ағабаба Ахундов чәнабарына үнванладығымыз ирадлары сәмини гәбул едән баш реферант "јени елми ишин" мұәллифији илә ИҺ-нин башчысы Мирзәбәј Новрузов арасында һеч бир мәнтиғи әләғә олмадығыны билдирәрәк, бизи олдуғча "мәјус етди".

Амма Абшерон РИҺ-нин һуманитар мәсәләләр үзрә шә'бәнин ишчиси Халид Кәримов сәнмәкдә олан гығылчымлары јенидән алышдырмағла ("Мән дөвләт гәзәтләриндән гејри һеч бир гәзәт нә танымырам, нә дә танымағ истәмирәм") мұбаһисәли "елми ишин" мұәллифијинә ән реал намыздә олмағла јанашы, онун илк соавторларындан бири олдуғуну бариз шәкилдә нүмајиш еләтдирди.

Һәмин аңдан белә гәнаәтә кәлдим ки, КИВ һаггында гәнунун 8-чи маддәси елә биз автоғәзәја дүшән күндән кәскин деформасијалара мәрүз галмышдыр ки, әзик-үзүк олмуш машыным кими дүзәлмәси гејри-мүмкүндүр.

Бурасы ајдын. Јә'ни бәлли олду ки, Абшерон район РИҺ-нин һуманитар мәсәләләр үзрә шәбәнин әмәкдашы Халид Кәримовдан һәр һансы бир информасија алмағ үчүн мүтләғ ја "Азәрбајҗан" гәзетиндә, ја да "Халг" гәзетиндә

јазыб-јарадасан. Дикәр медиа нүмајәндәликләри үчүн информатик мәнбә "гапалы" оларағ галмағдыр. Сарај гәсәбәси үзрә ичра нүмајәндәси Ағабаба Ахундовун "радикал бахышлары" даһа сәрт, тәләбләри исә даһа конкретдир: "Отағы тәрк етмәк, кәдиб өз ишинизлә мәшғул олмағ!"

Тәләбин (вә ја "јени елми ишин" әсас мөвзусу) биринчи һиссәси лакониклији илә сечилдији гәдәр мә'на ајдынлығы илә дә бир о гәдәр көнүлләри охшајыр. Амма икинчи һиссәсиндә лакониклик өз күмүнү итирмәсә дә мә'на ајдынлығы чәһәтдән хејли гаранлығы сәһифәләр галдығындан фикир чашғынлығы бизи үзәмәкдәдир: Кәрсән, бизләр нечә мәшғул олмалығыз өз ишимизлә?

Бәлкә Аға бабамыз бир балача инсафа кәлиб бу сәпкидә һәмкар јолдашларындан биринә кәниш ачығламалар верә? Бизләр дә конкрет оларағ нә ишлә вә нечә мәшғул олмағымыздан һали олардығ.

Р.С. Әдәләт наминә ону да гејд етмәк истәрдик ки, јарым саатлығ дискуссијадан сонра Халид Кәримов дикәр мәтбу органларла да әләғә јаратмағын мүмкүнлүјүнү дәрк етди. Даһа доғрусу, сөзүн гүдрәти гаршысында әксәр кресло сәһибләринин ачизлијини етираф етмәк зорунда булунмағдан гејри чарәси галмады.

АЛЛАҢ ВЕРКИСИ, ЈОХСА МИФӘ БӘНЗӘР НӘГИГӘТ?

Јер күрәсини јарадан Аллаһ-тәәлә ез фәғир бәндәләринә көмәк етмәк үчүн онларын арасындан өзүнә даһа јахынларыны сечди вә онлара гејри-ади габиллијәт бәхш етди ки, фәғир, јазығ бәндәләр онларын кәрәмәтини инансын, дар мәгамларында он-

лара пәнаһ апарсынлар. Һәмин бәндәләр дә өз нөвбәләриндә онлара пәнаһ кәтирәнләрин үмид, инам јеринә чеврилмәкләријә бәндәләрә көмәк етсинләр. Һаггында сөһбәт ачаңымы Севдә Гурбанова да мәһз беләләриндән дир.

Иса пејғәмбәрин руһу мәним јаныма кәлмишди

7 јашымда икән телевизорда Иса пејғәмбәрин киносунә бахырдым. Онун чармыха чәкилдјини көрәндә мән өзүмдән ихтијарсыз ағладым. Бир гәдәр сонра руһи хәстә олду. 12 јашымда кор бағырсағымдан операсија олундум вә дөрд саат клиники өлүм кечирдим. Һәмин вахт јуху көрүрдүм. Јухуда гурбан олдуғларымы көрдүм, онларла сөһбәт етдим. Өзүм һеч заман веркијә инанмамышам. Елә бу үздән дә дәфәләрлә хәстә олмушам. Мүхтәлиф хәстәханаларда, мүхтәлиф хәстәликләрдән мүәличә алырдым. Бир кечә јухуда икән һисс етдим ки, кимсә сачымы тумарлајыр (о заман 23 јашым вар иди вә тәзә аилә гурмушдум). Сачымы тумарлајанын јолдашым олдуғуну зәнн едиб, јухудан ајылдым. Фәғәт башымын үс-түндә отуруб сачларымы тумарлајан јолдашым дејил, Иса пејғәмбәрин руһу иди. Күчлү горху кечирдиб бајылдым. Бир гәдәр сонра исә онун сағ голуму овхаладығыны һисс етдим.

Сонралар 3 кечә ону көрдүм вә мәнә билдирди ки, сәнә верки верәчәм.

Мәнә верилән мүгәддәс китабы гапыма кәтирдиләр

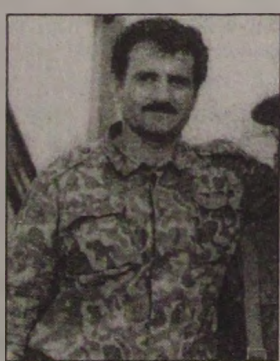
Јухуларым давам едирди. Бир кечә јухуда мәнә китаб вердиләр. Лакин ојаныб көрдүм ки, һеч бир китаб јохдур. Бир гәдәр кечмиш һардаса саат 5-6 оларды, тәхминән сүбһ намазы вахты гапым дөјүлдү. Гапыны ачаркән бир гәра чаршаблы гадыны әлиндә гырмызы бүкүлү бир китабла көрдүм. Вә мәнә билдирди ки, бу сәнин китабындыр. Лакин бу о демәк дејил ки, мән тәкчә бахычылығ едирәм. Јох. Мән һәм дә инсанлара шәфа да верирәм. Белә ки, гарачијәр, мә'дә, шишләр, өд, бөјрәк, көз, хәрчәнк хәстәликләрини мүәличә едирәм. Өвладсызлара өвлад, јенијетмәләрә бојларынын узанмасында, бәхти бағлананлара бәхтләринин ачылмасында ез көмәјими әсиркәмирәм. Бир сөзлә, әкәр Аллаһ-тәәлә мәнә бу гүввәни бәхш едибсә, мән дә ону сон дамласына гәдәр фәғир инсанлара һәср етмәлијәм вә едирәм дә. Аллаһын фәғир бәндәләринә көмәк етмәји өзләринә борч биләнләрә итаәт етмәк, онлары горумағ бизим дә мүгәддәс борчумуздур.

Фәргәнә Елнур,
Арзу Әләскәрова

ЈАХШЫ ДӨЈҮШЧУ ОЛМАГЛА ЈАНАШЫ, О ҺӘМ ДӘ ӘН ЈАХШЫ ЈУРНАЛИСТ, ПУБЛИСИСТ ВӘ ШАИРДИР

Гәләм достумуз Асиф Талыбоғлу өмрүнүн 47-чи баһарыны архада гојуб, аддымлады јени бир ераја, XXI әсрә. Бу 47 ил нечә кәлди, нечә кечди һеч өзү дә билмәди. Амма ону билирик ки, өмрүнүн кечән једди или даһа јаддағалан олду. Сојуг сәнкәрләрдә, ганлы дөјүшләрдә кечди. Тәчрүбәли забит, баталјон командири А.Талыбоғлу бу күн дә дөјүшә кетмәјә һазырдыр. О, бу күн дә өзүнү Вәтәнин әскәри һесаб едир. Өзүнүн дедији кими, атамын мәзары, доғма Губадлым нә гәдәр ки, јағы дүшмән тапдағы алтындадыр, мән һеч вахт раһат ола билмәрәм. Мән һеч вахт башыма папағ гоја билмәрәм. Мәним папағым Губадлыда галыб. Мән о заман башыма папағ гојаҗағам ки, ишғал алтында олан доғма Гарабағымызы азад едәк.

Бу күн дә бәдәниндә гәлпә јарасы вар Асиф мұәллимин. Өзүнүн дедији кими мани гәлпә, дүшмәнин атдығы күллә јаралары јох, ән чох торпағ, ел-оба иткиси ағрыдыр. Бу күн Азәрбајҗанда азәрбајҗанлы олмамағымыз, ваһид бирлијимизин олмамағы, чыртдан партијалара, бирликләрә бөлүнә бөлүнә хырдаланмағымыз, даһа да чылызлашмағымыз, бири-биримизә әл тутмағ, олан тикәмизи јары бөлмәк әвәзинә, күчлү күчсүзү әзмәк сийасәтимиз ағрыдыр мәнә. Өзүмүзә гаршы һиләкәрлијимиз, мәкирлијимиз, тәмизләримиз дә өз чиркаб көлүнә салыб чиркләндирмәјимиз, кұнаһсызы кұнаһлы етмәјимиз, кұнаһы оланлара, һағсызлара, Аллаһыны, динин танымајанлара,

әсла белә дилинә һөрмәт етмәјәнләрә баш әјмәјимиз ағрыдыр мәнә.

Бу күн А.Талыбоғлу бир забит кими, бир командир кими кәңчәләримизи

бирлијә, Гарабағын азадлығы уғрунда силаһ көтүруб дөјүшә кетмәјә чағырыр. Биз аңағ Вәтән гаршысында өз кұнаһларымызы ганымызла, торпағларымызы азад етмәклә јуја биләрик, дејир. Өзүнүн дедији кими әкәр торпағымыз динч јолла алынмәзсә, журналист һәмкарларымы башыма јыҗаҗағам, бир әлимиздә силаһ, бириндә дә гәләм тутачағығ. Һәтта атамдан мәнә мирас галан сазымы да чийимдән асыб саваша чыхаҗағам. Ермәни кепәкләринин һүнәри вар синәси сөзлә долу олан, көзләри шир кими гызмыш түрк асланларынын габағында дуруш кәтирә билсин. Онлары јувасына гәдәр говаҗағығ. Вә дүнја ичтимајјәтинә ермәниләрин кимлијини вә түркүн бир даһа түрк олдуғуну сүбүт едәмәјик. Түрк әскәри һәм јахшы силаһ тутмағы бачардығы кими, саз көтүруб чалмағы, охумағы да бачарыр. Һәр бир түрк оғлунун илк кәлмәси

өнчә Вәтәндир...

А.Талыбоғлу олдуғча сәбирлидир, олдуғча тәмкинлидир. Ушағдан тутмуш бөјүҗә гәдәр һамыны динләмәји, ешитмәји хошлајыр. Данышанын сөзүнү јарымчығ кәсәнләрлә барышмајыр. Сөз кәсмәји шәхсијәтә һөрмәтсизлик кими гәбул едир Асиф мұәллимин.

Асиф мұәллимин һәм дә ширин дили вар. Данышанда санки адам иштаһа кәлир. О, һәм дә јахшы шаирдир. Јаздығы бир нечә ше'рләрини өзүнүн дилиндән ешитмишәм. Елә ше'рләри дә өзү кими шириндир, өзү кими санбаллы вә тутарлыдыр. А.Талыбоғлунун "Бир јол кедир Мәрзилидән Ағдама" ше'рини динләјәндә санки көзләримиз өнүндән тәкчә алим, мәрһум Худу Мәммәдовун Мәрзили кәнди јох, бүтәвлүкдә Ағдам, Гарабағ кәлиб кечир. О дағлар, о јоллар сызладыр, көјүм-көјүм ичимиздән көјнәдир бизи! Бир сөзлә, А.Талыбоғлунун үрәк тешәси кенишдир, бөјүкдүр, сөзлә долу. Нә гәдәр хәрләсә дә, нә гәдәр јазсә да, она-буна пәј версә дә, о сөзләр түхәнән дејил. Әксинә, о сөзләрини хәрчәлдикчә үрәји чошур, гәјнајыр вә гәјнаја-гәјнаја да јени сөзләр әмәлә кәтирир, јени сөзләрлә чилаланмыш јени фикирләр, образлар јарадыр Асиф мұәллимин. Илаһинин она вердији бу истәдад, бу бәхшејиш санки доғулуб-әрсәјә кәлдији Губадлы дағларынын аб-һавасы кими шәффағ вә тәмиздир.

Һал-һазырда "Әдәләт" гәзетинин баш редакторунун мұавини ишләјир Асиф мұәллимин. Јаздығымыз һәр бир мағала, аңағ онун редактәси илә ишығ үзү керүр. Вә бу саһадә о һамыја кемәк едир, әлиндән кәләни әсиркәмир. Биз дә Асиф Талыбоғлуну доғулдуғу күн мұнасибәтилә тәбрик едирик. Она Гарабағ дәрдиндән бирдәфәлик гуртармағы арзулајырығ.

Гәләндәр ХАЧЫНЧАЛЫ

ЛЕНИ ЭСРИН “ИСТЕДАД” САЪИБЛЭРИ

Истедад көзөл нөмөтдир Илаһинин бөндөсине бөхш етдији. Фөгөт бу көзөл нөмөти дадмаг һәр бөндөҗе гисмәт олмур. Сечилмишләрден олмаг көрөк ки, Чәнаби-Әгдәсин бу ләзиз таамыны һәзми-рабәдән кечирип нуш едәсән Илаһијетин үлви мөғамына чатмаг сәәдәтини. Өз дәрдинлә, көнлүнлә дујмаг, дујдугча да бөјүк бир изтираб вә телаш ичәрисиндә, һәҗәчәндан титрәк бармагларынын сон үч нөгтәләриндә чәмләшән синирләринин сон телләриндәк нечә титредјијни көрмәк... Көрдүкчә дә горхмаг... Горхдугча горхудан тир-тир өсмәк, гыздырма ичрә алышыб јанан хестәниң мәнәсиз сајыгламаларындан һеч дә фәрғләнмәјән һалын-ла сон гәнаәтә көлмәк ки, бу зәһәр долу бәдәни сәнә рәјаларында дамна-дамла-гәтрә-гәтрә ичирибләр. Ичирибләр ки, сән о зәһәр дамналарыны мүшкә, әнбәрә чевириб әтрафа хош раһијәдәр әтир сача-сан, инчә зөвләри рөвнәгләндирә биләсән. Гәмли көңүлләрә, дәррди-ситәмлә синәләрә шәфаверичи мөлһәм оласан. Ичирибләр ки, сән о зәһәр дамналарыны еләчә гәтрә-гәтрә һопдурасан чансыз ка-ғыз парчасы үзәриндә чанланан сәтирләр-ин, мисраларын чанына, ганына. Вә о мисраларын, сәтирләрин өзләри зәһәр тулуғуна дөнүб, еләчә зәһәрләјә чохла-рын чаныны, ганыны. Шикәст едә, шил-күт едә, өзә, дамғалаја, јарымчан едә! Ата зинданлара, өлдүр! Өлдүр-өлдүрә ди-рилдә. Әбдәјијәтин сон Нурунун гығыл-чымларына говуша билмәк сәәдәтини нә-сип олмагчун...

Тәбиәт нә көзәл, нә фүсункар жараныб
жаранышындан! Диггөт кәсилиң, бир нәзәр
салың, башларыңызы галдырыб боланың
әтрафа! Нә көрдүңүз, нәзә вурулдунуз, еј
чанлы кәсләр. ...Филанкәсләр?

Ону мән дә көрмүшәм ва сизлэри тә-
ләсирәм габагламага. Һармонија, һема-
һәнклик, рәнкарһәнклик, паһитра, чалар...
Бу һизамы, бу дүзүм позур иһадкарчасы-
на һисһан... иһк јараныһыһдан һисһетиндә
һанкорлуг, һејанәт оһан, ағы тоһуғиһда
оһан көзәл һәввасыһын дүһүнчәһијә оһу-
дур-дуран һе һанракы бүтүн һејатыһда бу-
һун ағы-аһыларыһы, иһтиһарларыһы чә-
кәһ Аһәм баһамыз көләчәк һәһилләрә иһ-
рәт дәһси оһмады. Һисһан вә Тәһбиәт ара-
һыһдакы контраһт вә тәһзәдлар кәтһикчә

даһа дәринлөшди, даһа глобал шәкил алды...

Эзелдә Сөзүн жаранышыны унудан ин-
сан гурутду көклөрини. Хисләтиндә даһа
чох мүтилик вә көлелик олан сөз саһиби
өзүнә гаршы үсјанкар вә барышмаз олду.
Јаранышындан чох көзәл, камил, дикер
варлыглардан чох-чох үстүн олдуғу һалда
төкөббүр вә гүррәсіндән пиллә-пиллә ен-
ди ашағы минилликләр боју. Бир вахтлар
һејванлары әглинин, зәкасынын гүдрәтинә
табе едән икијаағлы варлыглар өзләри
һејван кими идәрә олунмаға мејл кәстәр-
диләр. Ва бу мејллилик кетдикчә адәтә
чөврилди...

Ағач бар верендә башыны ашағы өйөр. Барлар ириләшдикчә, әтә-гана долдугча ағач санки утандыгындан башыны бир аша да өйөр ашағы. Хәчаләтләнирмиш кими кимсәнин үзүнә дикәлиб баха билмир. Амма мејвәләри јетишдикчә көзәлләшпир, ширин шәкәр, түртәһәр, дадлы-ләззәтлә, јемәли олур. Јанындан өтүб кечмәк олмур. Ији-гохусу, өтри, ләззәтли тамынын специфик аромасы чөкүр бурнуна. Елә чөкүр ки, һеч бир аддым да ата билмирсән, мүтләг дәриб јемәк арзусу кечир кәнлүндән.

Бәс Адәм оғлу инсанын адам баласы
нечә апарыр өзүнү аңложиһ һалларда?
Доғрусу, һачанданды ки, јухуму әршә чә-
кә бу мүмһмалы суала чаваб тапмаг үми-
диңлә чоһ әлләшдим, чоһ чапаладымса да
көнүл ахан, үрәк охшајан бир гәназәтә кәлә
билмәдим...

Бәндәнизин нәләр чәкдијини Җәнәби-
Әгдәсдән гејри чох аз кимсәләр билә би-
ләр ки, о сечилмиш кимсәләр дә сечил-
миш олдулары үчүн кимсәје ашикар бәјан
етмәзләр буну...

Кечер эсрин сонларындан етибарен
јени нәслин "јени истедад" саһибләри пәй-
да оллубур ки, тәбиәтин һармонијасыны
әлә салыб, күлүрләр. Демә, адам баласы
"пүхтәләшдикчә", өзүндә индијәдәк ким-
сәјә нәсид олмајан "истедад" тәзаһүрлә-
рини гәјд етдикчә, бу енержинин далағ кү-
мүндән јерә-көјә сығмаға чоҳ чәтинлик чә-
кирмиш. Елә бу сәбәбдән дә ајағлары јер-
дән үзүлүнчәјә гәдәр дартырымыш өзүңү.
Дартмасы да ондан ирәли кәлиримыш ки,
мүвазинәт сахламағда јерли чәтинлик чә-
кирмиш(ләр). "Кејнән кетмәк" ифадәси

бурадан мејдана көлмишдир вә чох јанлыш олараг мәнәси бу чағачан јанлыш изаһ олунуб. Ејиб етмәз, чәсарәт мүчәссәмәси кәстәриб, бу јүкүн алтына өзүм кирәрәм ки, “әдәби ирсимизин” “сон наилиј-јәтләрини” шәрәфлә горујуб сахлаја бил-мәк тәләјүклү гисмәтимин олсун.

Жени нәслин "истедад" саһибләринин өзүнү дартмасы һеч да о демәк дејилдир ки, онлар чохларыны бөјөнмирләр, өзләрини олдуҗча јекөһана, пјижонфасон апарырлар, кимсәнин рәји илә һесаблашмаг истәмирләр вә с. Хейр, хейр, Аллаһ еләмәсин! Вә јахуд да елә дүшүнмәк кәрәк дејил ки, онлар фикирләриндә исарлы олдуҗлары кими әгл вә зекаларында да бир о гәдәр даяз, јелбөјиндирләр. Сиз нә данышырсыныз? Онлары аләмләрә мейдан сулајан кәрилмиш синәләринә дә бир башга јоzum вермәјә нә еһтијач. Фәғәт чошғун илһам мәнбәјини еһтираслы шөләләриди о синәләр дағыдан ки, истәр-истәмәз синә саһибләри мүғавимәт көстөрмәк наминә кәрмәли олурлар дәш гәфәсләрини. Салам аларкән төкөббүрлү башынын әдали тәрпанишијлә җаваб верәндә дә мәјус олмајын. Бу сизин саламыныза гарш верилән җаваб дејил, кулли мөхлуғатын һагсызлығына гарш гартал мөғрурлуғу илә верилән чағырышдыр.

Разы дейләм сизләрлө ки, јени нәслин јени-јени танынан бу. "истедад" саһибларинә додаг бүзүрсүнүз, орда-бурда көрсәнәндә һим-гаш едиб, ириширсиниз архаларынча, нә билим, даһа нәләр еләјирсиниз. Ејиб дејилми сизинчүн, ејиб дејилми, һәзәрәт? Гојсаныз кишиләр җәмийјәтимизин ич үзүнү ачыб-ағартмагда бизләрә сидг-үрәкдән јардымчы олсунлар?! Бу гәдәр пахыллыг нәјә ләзим?!

Нә олсун ки, онлары лексикону сиз-
ләрлә мугажисәдә хејли касаддыр вә әксәр
һалларда орадан зибил туллантыларынд-
ан гејри бир шеј ифраз олунмур. Нә ол-
сун?

Нә олсун ки, бир-ики публисистик мәгаләләр мәчмусуну "елми ишә" чевирәрәк аламләре чар чәкән бу севимли чәнаблар чурбачур "јағлы курсу"ләрдә јахана рагизлири саатларла, күнләрлә, һәфтәләрлә көзләдириләр "мөһтәшәм гапылар" арахасында. Нә олсун?

Анлаја билмирәм, нә үчүн сиз онлары

бир белә гынајыр, мәзәммәт едирсиниз? Елә билирсиниз, о “мәһтәрәм күрсү”ләрдә әлләшмәк онларә елә-белә, асанлыгыла баша кәлиб? Ај евиниз тикилсин, гапыны ачарлары, отурдуглары күрсү, полад сейф-ләрдә сахладылары мөһүр, штамп үчүн әтәк-әтәк пуллар хәрчәлиб! Әзү дә елә-белә пуллар јох, е, Америка долларлары! “Ширван”дан-зәддан олса нә вар ки, елә буралардан - јан-јөрәләриндән. гәһүм-әг-рәбаларындан јыгышдырыб верәдиләр. Так что, әкәр сәһбәт доллардан кедирсә, билин ки, мәсәлә чох чидидир. “Прәмој” Әчнәбистана-зәдә кедибләр еј, ондан ст-ру. һә, һә, лап океанын о тәјна! Инди өзүнүз тәсәввүр един; о гәдәр јол гәт әт-мәк, океан далгаларынын алјунда аты-лыб-дүшмәк, гызмар күнәш алтында јаныб дәридән-габыгдан чыхмаг, мәнзил башы-на чатар-чатмаз ағыр-ағыр дипломларла јенәр-о зырылтылыгдә јолу кери гајят-маг... Бүтүн бунлар сизә зарафат кәлир?!

Сонра да килејли-килејли дејинирис-
низ ки, ики ешшәјин арпасыны бәлә бил-
мәјән бисавадлар әлиндә галмыш, нә
билим, һәр адымбашы утанмаз-утанмаз
биздән пул истәјирләр, пай-пурүш умур-
лар, сөз дәрјәдән дүшүб, гимјет верән јох-
дур, даһа нәләр, нәләр...

Чоь гарибэ мэнтингиз вар, е, сизин.
Нэ билем, валлаһ, тасаввур еләје билми-
рәм ки, белэ бир мэнтингән сиз һара ке-
диб чыха биләчәксиниз.

О языглар әтәк-әтәк, долу-долу дипломларла дикәр “мөһтәрәм чәнаблар” пул пәлҗәјәнда һеч динмирдиниз, вәчиниз дә алмырдыныз, бәс, инди нә тез динләмәјә башладыныз? Нәди, нәди, сиздән бир-ики гәпик-гуруш алырлар инди онларын ызлары? Верән адам олачаг да, бөјәм башга чүр дә олур ки? һеч олмаса, “тәрлә-дикләрини” кери гәјтармалыдырлар, јә јох?

Галды ки, бисавадлар алиндә әсир-је-
сир олуб галмағыңыз... һм; күлмәлисиниз,
е, чох күлмәлисиниз.

Куја сиз савадлы олуб нејлѧѧ билмиш диниз? Индиѧѧѧ? Доггузу дѧрд ѧлѧмиш диниз? Јохса ки, миллѧтѧ чох аг кѧне чи хармшудынѧз? Нѧди, ниѧ дилѧнѧирсиниз? Сусурсунуз? Сусамыш куја нејлѧѧ чѧкдиниз ки? Белѧ олан ѧалда 'ѧени ѧс-рин' ѧени 'истѧдад' сѧниблѧри илѧ дѧишиниз олмасын, билдүз? Јохса агрымѧз башларыныз агрыѧ билѧр.

...Инди сөз базарында үчүзлүгдү. Сөзү үчүзлашды-
ран, уратсызлашдыран да сөздөн үзг адамларды. О
адамлар ки, өз јериндә дејилләр. Јерләр сәһв дү-
шүб. Белә олан һалда шәир дә һаглы дејир: “Сәһв дү-
шәндә Јеримиз, гејрәтсиз олуруг биз”. Вә нә гәдәр
гејрәтсиз оласан ки, киши олдугуну үнүдүб, бә’зи ар-
вадлар кими шәр ишлә мәшгул оласан, кимисә ләкә-
ләмәлә, кимәсә бөһтан атмага, гара јахмага чалыша-
сан, Анчаг гуру дивар палчыг кәтүрмәз - дејибләр
Ону да дејибләр ки, милчәк мурдар дејил, анчаг кенүл
буландырыр. Елә “Етимад” гәзети дә һәрдан кенүл
буландырмагла мәшгулдур. Јахшы мәшгулијәт дејил.
Көрүнүр, башга мәшгулијәт тапа билмәдикләринә кәр-
ә “Етимад” чылар да ејибләрин бөлүјү өзләриндә ола-
ола башгаларында ејиб ахтармага киришибләр. Анчаг
јалан вә бөһтан характерли “мәгаләләрлә” охучулары
алдатмаг мүмкүн олмајан ишдир. Көрүнүр, “Е’ти-
мад” чылар анламырлар ки, алдадан өзүнү алдадыр.

Тәһминә Һачыјева адлы бирисин саягалмаларыны гезет сәһифәсине чыгармагла "Е'тимад" өз е'тимадыны, Е'тибар өз е'тибарыны бирдәфәлик итирмиш олду. Гезетин 13 январь 2001-чи ил тарихли 2-чи сәһифеда "ДЛ-ни сабиғ баш прокурор идарә едир" сәрләһәли чызмагараны тәсәдүфән охумасайдым, бу аллаһсызлыгдан да хөбәр тутмазачагым. Нечә деярләр, һейрәтдән әлләрим үзүмдә галды. Ахы, нә гедәр Аллаһсыз олсан ки, Тәһминә Нағызеванын гыздырмалы адамлар кими сәрсәмләмәләрини соядыны кизләдән Вугар адлы бирисинин имзасыла чап олунмасына көз јумасан! Фактлары јокламадан, тәһлил еләмәдән, екс тәрәфин фикрини өйрәнмәдән, кимин ким олдуғуна айдынылгы кәтирмәјән бир бәһтанчыны бәһтанларыны чап еләмәјин өзү дә өләк-чијә гыл верәликти. Ахы, мизан бир тәрәзидир. Гиямәт күнүндә мөкләтүн өмәлләрини чөкмөк үчүн јарадылыб. Көрсән, гөләмдашым Е'тибар да төккә бу өмәлине көрә гиямәт күнүндә нә чаваб верәчөк? Рамиз Зейналовун јакшылыглары, хейрхәһ ишләри сада-ландыгча... Аллаһдан үзр диләчөкми? Ахы, һеч ким билмәсә дә Рамиз

мۇаллимин Ғ'тибара кестармиш олду-
ғу сахавети Аллаһ јакшы билир. Аллаһ
һар шеји көрөндир. Рамиз Зейналовһан
јүзләрле адама әл тутмасындан, гач-
гыһлара, шикестләре, шөһид аиләлә-
рә... мадди вә мә'нәви јардымында
хәбери олмајан аз-аз адам тапылар.
Һала о кишинән иңчијән, һагсызлығ
көрән, јанындан наүмид гајыдан бир
кимсә олмајыб, ахы! О кишини јакшы
ишләри, хејирхаһ әмәлләри барәдә
мүхтәлиф гәзет вә журналларда јүз-
ләрле журналистин јүзләрлә очерк вә
мәғаләләри چاپ олунуб вә инди дә چاپ
олунур. Бу һағда данышамақ истәми-
рәм. О кишини Ватәнә вә милләтә
хидмәтини көрмәјәнләр, анчағ күншү-
дән кизләнән јарасалардыр. Буһлары
Ғ'тибар Мәнсуруғлу да јакшы билир.
Елә Ғ'тибар Мәнсуруғлунун гәзетиндә
дә вахтилә Рамиз Зейналовла бағла-
шошијәтли јазылар дәрч олунуб. Бәс
инди нә олду көрәсән? Күлөк һарадан
әсди? Нәр һалда күлөјин һарадан әс-
мәси бәллидир. Елә Тәһминә Нағҗе-
ванын әмәлләри дә бәллидир. Бу ба-
рәдә ләзим кәләрсә, тутарлы факт-
ларла чаваб вермәјә дә һазырәм. Јә-
гин ки, "Ғ'тимад"чылар да, "Ғ'тимад"а
уз тутуб көлән Тәһминә дә фактлары

“Е’ТИМАД”ЫН Е’ТИМАДСЫЗЛЫҒЫ ВӘ ЈАХУД АЛДАДАН ӨЗҮНҮ АЛДАДЫР

јаман тәрс шәј олдуғу билмәмиш ол-
мазлар. Онлар һәм дә билмәмиш ол-
мазлар ки, даш атанын чавабы даш-
дыр. Ва бир дә он мин гүрбаға бир ы-
зыл балыға дәймәз, ахы! һәм дә аталар
јахшы дејиләр ки, гаггылданјада да
јумуртана көрә гаггылдады.

...Газетин мә'лүм сайында чап олунмуш чызма-гараны, даһа доғрус, арвад шөрини гөләмә алан соядсыз мүәллифин, дөјсәс, ашпазлығ әлиндән кәлмәсә да, ағзынын дадыны јахшы бириришк. Анчаг бунуңла белә бә әвәзинә зәһәр даддығындан һәлә сонра хәбәр тутачаг. Чүңки "Р.Зейналовун өзбашыналығыны вә президент әлҗиһна кетмәси" фактыны сүбүт етмәли олачаг. Сүбүт етмәли олачаг ки, "О, (Р.Зейналов - В.И.) һ.Әлијевин гәддәр дүшмәнидир". Көр, нә гәдәр кор оласан ки, һөрмәтли президентимизин дәвләт ишлеринә тә'јин етдији дәвләт е'тибарлы вә сәдағәтли адамларын әлҗиһна чыхыш еләјсәсн, бунуңла да президентимизин даһили сийәсәтинә бәјәзнән вә алғышлајан милјонларла вәтәндаша гаршы чыхасан. Көрасән, соядсыз мүәллиф бир бөһтанчынын бөһтанларын гөләмә алмамышдан өнчә дүшүндүмү ки, Азәрбајананын һүгү вә дәвләт гануңларынын кешимјидә дајанан, ба гануңларын алиилијни го-рууан, республикада сахитлији вә әмин-аманлығы барла еләјән, забит пагонларнын шәрәфини шәрәфлә дашыјан јүзләрлә полис ишчилериндән бири кими полковник Рамиз Зейналов да Азәрбајананын азадлығы вә мүстәғиллији, дәвләтчилијимизин даһа да мөһкәмләндирилмәси јолунда аз рол

ојнамајыб. Белә олмасајды, мүхтәлиф дәвләт мүкафатлары вә фәхри фәрманлары, орден вә медаллары илә тәлиф олунмазды.

Әкәр Рамиз Зейналов өзү дә билмәдән һагсыз вә адалатсыз бир аддым атыш олсады, өзү өз әризәсилә түдүгү вәзифәдән чыхып кедарды. Чүнки о, өнчә өз вичданы гаршысында һесабат верән шәхсиәтдир. Белә шәхсиәтләрсә мустәгил Азәрбајҹанда һүгүи дөвләт гурулмасы ишиндә лазимлы вә кәрәкли кадрлардыр. Тәмиз вә вичданлы кадрлары исә "бәлкә дә гәјтәрдылар" ешлилә тәҗәбиялар гәбул едә билмәзләр. Бу дә табиидир. Чүнки Тәһминә кимиләрә дә, Тәһминә кимиләрән шәр вә бәһтанларыны гөләмә аланлар дә, бу кими "ғәләм саһибларинә" арха дуран дағыдычы гүввәләр дә... на һүгүи дөвләт гуручулуғу, на дә ки, республика даһилиндә әмин-аманлы истајирләр.

...Ва ән һаһәјәт, ону демәк истајирәм ки, Рамиз Зейналов әнчә асл ватәдаш, сонра дашыдығы пагонун шәрәфини горуян забитдир. О, һәм да бир инсан кими һағигәтән да хејрхәһлыг хәзинәсидир. Онун хејрхәһлығыни јузаларла, миллирлә содашларымызла јанашы, гөләмдашымыз Етибар да аз көрмәјиб. Көрүнүр, Етибар бәј јанлышлыға јол вердјиннә көрә теләсиб. Теләсәјинни да сәбәби Тәһминәни Р.Зейналовла сағиб прокурор Е.Һәсәновун бир-бирилә илыг мүнасибәтлариндан дәм вурмасы олуб. Бу исә "Етимад"чыларә сүрприз кими көрүнүр.

СОН СӨЗ ӘВЭЗИ: Полис пол-

ковники пәрмәтлi Рамиз Зейналовун һәлә жүдә бирини язмадыгым бу язы-
ја һеч бир еһтиҗасы олмадыгыны биле-
рәм. Ону да билирим ки, бу языны
оҗуҗасы олса, бәлкә дә асабләшәчәк.
Аңчаг нәҗәһи, журналист виҗданым
сүсүдүр билмадим, һаҗысызлаҗа гаршы
һәмишә сәрт мөҗгедә дајанмагым бу
языны һәләмә алмагым үчүн бир сә-
бәб олду. Јазмасадым, һәм бир жу-
рналист кими, һәм дә бир товзулу кими
өзүмү бағышлаја билмәздим. Ахы, Ра-
миз Зейналов һәм Товузун, һәм дә
Азәрбајҗаным җејратлы ыә мәрд оғулду-
р. һәм дә тутдуғу вәзифедән асылы
олмајајарг бир полис забити кими га-
нунун алиилијини җорујуру, онун ке-
шијидә дајанур, гануну позан һәр бир
шәхс исе кимилијндән асылы олмаја-
раг чәзәсыз гала билмир. һүғуҗи дөв-
ләт җурдуғумуз индики вахтда исе га-
нунун алиилијини җорујанларын өзлери-
ни дә җорумаг лазимдыр. Мән дә бир
вәтәндәш-язычы кими сәбр етмәк
рәһман иши олса да сәбр едә билмә-
дим, чүнки вахтында язылмыш јазы
вахтында чалынмыш ғыланч кими кә-
сарли олур. Ва сон олараг фикримиз
бир аталар сөзү илә тамама җитири-
рәм: өпүлмәли өл
дә вар, түпүрмәли
үз дә... Јазаны мән,
јозаны сиз...

Вагиф
ИСАГОВЛУ,
Азәрбајҹан
Җазычылар
Бирлијинин
үзвү

DESƏM ÖLDÜRƏRLƏR, DEMƏSƏM ÖLLƏM

Рагиф НАЗИМОВЛУ

ВУГАР "БӘЛ" "ЈЕНН ЭСР"Ә КЕДИР

- Салам, ај Вугар!
- Салам ајә, гаға, салам!
- Јолун һарады, ај Вугар?
- Бақыја кедәжәм, ај гаға.
- Ешшәкләми, ајә?

- Һә, бах елә бу ешшәклә! Јаваш-јаваш јолдашлы кедәжәм. Нә вахта кими чатажам, чатажам да. Билирсәнми, бу узунгулагсыз мәним бир күнүм дә олмајыб. Јахшы күнүмдә дә мәнимлә олуб, пис күнүмдә дә.

- Ајә, валлаһ, бу ешшәклә сән бир аја кедиб о шәһәрә чыха билмәсән, ај Вугар. Бир дә ки, ахы белә нә мәчбур-дур ки?

- Ај гаға, билирсәнми, бир нечә күн габаг елә бу ешшәклә базара одун апармышдым ки, сатым 5-3 манат чөрәк пулу олсун. Бир дә нә көрсәм јахшыды, гаға?!

- Һә, нә көрдүн ахы?

- Ајә бир дә көрдүм ки, бир нәфәр "образованны" оғлан, галстуклы-зәдди мәнә јахынлашыб салам верди. Сонра чибиндән чох интиресни назик, көј рән-киндә узун бир сигарет чыхардыб мән-дән алышган истәди. Мән дедим ки, гардаш, алышган нә олан шәјди? Ајә, тәрс-тәрс үзүмә бахыб деди ки, ајә, спичка дејирәм, дана. Һә, мән дә утана-утана әлими пенчәкимин чибинә сохдум. Биртәһәр пенчәкимин чибинин чырығындан астарә дүшмүш спичканы чыхарыб она вердим. О, сигаретини јандырыб, спичканы мәнә гәјтарды вә бир хејлаг мәнимлә сөһбәт етди.

- Нә сөһбәти ајә, гаға?
- Ај гаға, чох сөһбәтимиз олду. Ам-ма әсас одур ки, дејәсән, онун мәнә јазыгы кәлди. Неч билирсән нә деди?
- Нә деди, Һә, нә деди Вугар? Де көрәк!

- Ајә бах бу кағызы (Вугар әлини чибинә салыб бир кағыз парчасы чыхарды) верди. Деди ки, бах, бурда мәним үнваным, телефон нөм-рәм јазылыб. Кәләрсән Ба-қыја, мән сәнә вәзифә вер-дирәчәјәм. Олачагсан, бах, мәним кими "интектал" сә-вијәли адам.

- Доғруданмы, ајә, һаны, вер бир о кағыза бахым да-на.

- Ал, бах, амма јаваш елә, кағызы әзмә.

- Һәә... Доғрудан бу кимдисә, бөјүк адамдыр, сән өлмүјәсән. Дејирәм е, јети-мин дә бәхти күләрмиш, га-ға. Ајә, инди онун јанынамы кедирсән?

- Һә, бәс нә.

- Јахшы, ај Вугар, о де-дими сәнә һансы вәзифә вердирәчәк?

- Һә, гаға, демәјинә деди, амма...

- Амма нә, нә ај Вугар?

- Гаға, о деди ки, чаван оғлансан, сәнин кәләчәјин һәлә габагдадыр. Нә вахта кими бу узунгулагла одун дашы-јыб 5-3 манат газанагсан? Мән дә дедим ки, бәс нејләјим, ај гаға. Бах, он-

да бу кағызы деш чибиндән чыхарыб мәнә верди вә деди ки, ајә, көтүр бу ка-ғызы, мәним "данныларым" һамысы бурада вар. Кет евинизә, гојундан, гу-зудан, дана, балагдан нәјин вар сат, мин доллар топла, кәл јаныма. Сәнә јахшы иш алачағам. Мән дә атама де-дим. Атам чох севинди. Бу базар гојуну, гузуну, 4 данә о јекә өкүзләри сатды,

верди мәнә. Инди мән дә апарејрам.

- Ајә, ај Вугар, лап јахшы. Бәс о бө-јүк адам сәнә демәди ки, а, сәнә нә вә-зифә верәчәк?

- Деди, ајә, деди. Деди ки, пулу кә-тирирсән, сәнин үчүн бир көзәл гәзет алырам. Печатын-задын олур. Өзүн олурсан иредитор. Әлинин алтынды

чохлу-чохлу ишчиләрин. Пул да ки, өзү кәләчәк е. Нә гәдәр истәсән. Бах, о әлинин алтынды ишчиләрин ки, ола-чаг, онлары көндәрәчәксән рајонлара. Онлар да кедиб сәнинчүн пул кәтирә-чәк.

- Ајә, нә јахшы, ај Вугар. Дејирәм е, сән билирсән ки, биз һәмишә дост ол-мушуг. Елә көр о гәзетиндә мәни дә ишә дүзәлдә биләчәксәнми? Инди јох е, һәлә кет бир сәр-бираһ ол, сонра, Ајә, дејирәм ки: јәгин кабинетин-задын да олачаг, еләми?

- Ај гаға, олачаг. Она көрә дејирәм ки, о адам деди ки, кәтибән-задын олажаг.

- Һә, лап јахшы, ај Вугар. Ди онда дурма, ешшәји сон-чуглат.

Вугар досту илә сағолла-шыб улағыны бизләди. Кәл ки, кәлә билдикчә. Јол кәна-рында кәндләрдә кечәлија-кечәлија, сораглаша-сораг-лаша бир гарны ач, бир гар-ны тох, ахыр ки, кәлиб Бақыја чатды. Бақынын кирәчәјиндә ешшәкдән јерә дүшүб, үст-башына әл кәздирди, өзүнү аздан-чохдан бир сәһмана салды. Сонра өз-өзүнә деди ки, ајә, ај дили гафил, мән бу ешшәк-лә шәһәрә кирсәм, милләт мәнә күлә-жәк. О бөјүк адамын да ки, мүтләг ачыгы тутачаг. Јахшысы будур ки, бу-ну мән бу дәниз кәнарындагы ағачла-

рын биринә бағлајым. Вахт оландан-олана кәлиб јохлајарам. Ешшәји ағач-ларын биринә бағлајыб, јеничә узаг-лашмышды ки, бирдән ешшәк анғыр-маға башлады. Вугар кери дөнүб көр-дү ки, ешшәк она бахыб анғырыр. Вү-гарын гәфләтән бејинә кирди ки, ајә, мән нејләмишәм. Бу ешшәк јазыгы бағламышам бу ағача, бәс, ахы, бу ачын-дан өлә биләр. Кери дөндү, ула-ғын ипини ағачдан ачды, нохтаны еш-шәјин башындан чыхарыб, ешшәклә худафизләшди. Үз тутду о бөјүк ада-мын ишләдији јерә. Күчлә, биртәһәр о бөјүк адамын көрүшдү, кәтирдји әма-нәти кағыза бүкүлү һалда она верди. О бөјүк адам да доллары керән кими көзләри бөјүдү, үзүнү тәбәссүм бүрү-дү. Вә мүғабиллиндә исә е'тибарлы "достуна" өз е'тибарыны, сахавәтини кәстәрди. Вә'дини лајигинчә јеринә јетирди. Вугарын печаты да олду. Штампы да, кабинети дә, һәттә үстә-лик, кәтибәси дә. Вугар бирдән-бирә 360 дәрәчә бучаг алтынды дејишәрәк, олду Вугар бәј. Өзү дә нечә бәј. Нечә кәси бәјәнмәјән, һәттә таныдығы адамлары белә танымајан бир бәј. Амма Аллаһлы данышмаг ләзимдыр. Вугар бәј кимә гаршы да нанкор чых-дыса, өз севимли улағыны унутмады. Печатыны, штампыны чибинә гојуб, үз тутду улағыны бурачдыгы јерә. Улағы-на говушан Вугар бәј улағынын бели-нә миниб "Јени әср"ә доғру ирәлилә-мәјә башлады.

ДЕЈӘСӘН АҒСУЛУЛАРЫ АМНИСТИЈА КӨЗЛӘЈИР (Азәр Сәфәрову даш-галаг етмәјин)

Узун мүддәт сәдагәтлә ағасына хидмәт едән әјан-әшрәфләрдән бири дә "Азәр бәј" чәнаблары-дыр. Һәрчәнди "бәј" мүрачәјитини бүкүнкү дөврүмүз-дә иззәти-нәфәсинә сығышдырырса да, шәрәф вә ләјәгәтинә ләкә кәтирдјијини саныр. Вур-тут једди ил бундан өнчә Ағсу рајонунун сијаси аренасында ход кедән өнчүл бәјләрдән бири дә мәнз Азәр Сәфәров иди. Өзүнү сырф чәһбәчи кими танытдыран сабиг "бәј" чәһбәчиләрин "кәнч Әлијевчиләр", "фронтуна" үдүздүгүнү көрәр-көрмәз "мүәллим" мүрачәјитинә даһа үстүнлүк вермәји гәрәра алыр. Бу минвалла дү-нәнки "бәј" дөнүб олур "мүәллим". Вә бу мүрачәјит формасы етик бахымдан "бәјимизә" даһа чох үгүн олдуғундан гәрәра алыр ки, елә бирдәфәлик "һәр-мәтти мүәллим" олараг галсын.

Үрәјиндә баш галдыран бу сөнмәз истәјин одлу-аловлу тәзаһүрләрини јүксәк трибунадан мөһтәрәм президентимизә чатдырмагы гәрәра алыр. Бу әсна-да гәрибә парадокс баш верир.

* Дүнәнки чәһбәчи авангард ЈАП-чылар чәркәси-

нин әјаләт бәјрагдарына чеврилир. Бу чәсарәтли тә-шәббүсү президентимиз тәрәфиндән јүксәк гijмәт-ләндирилир. Азәр Сәфәров президентин фәрманы илә Ағсу рајонунә ичра башчысы тәјин олунур. Һә-мин күндән е'тибарән ағсулуларын гара күнләри башлајыр...

Елә о вахтдан да һәмјерлимин әчаиб-гәраиб сәркүзәштрәлини мүтамади олараг гәзетимизин сә-һифәләриндә ишыгландырырам. Ағсулулар буну кө-зәл билирләр: Азәр бәј өзү дә мәним бу саһәдәки фәалијәтими чох јүксәк гijмәтләндирир: каһ ган-га-далы башыма гонорар тәјин едир, каһ да өмрүмүн галан һиссәсини газаматларда чүрүтмәклә севинди-рир. Һәләлик, Илаһини јүксәк мәрһәмәти сәјәсиндә һәр ики "мүкафатдан" јаха гуртара билмишәм. Кери-синә дә Аллаһ кәримди...

Бир дә ки, бу ахыр вахтлар бинәва башчынын башы бу чәнчәлли сечки компанијаларына о гәдәр гарышыб ки, анадан олдуғу күнү дә тамам јадындан чыхарыб. Галмыш ола ки, һагг-һесаб чүрүтмәјә...

Кими јаманча јердә өзүнү чәнчәлә салды, јаман-ча јердә...

5 нојабр сечки компанијасында Ағсу-Күрдәмир сечки даирәсиндән тапшырыға әсасән, Микајыл Мирзә чыхмалы иди гутудан. Һәрчәнди чәтин тапшы-рыг ајса да "Азәр бәј" чийиләринә дүшән јүкүн ағырлығыны естафетә гәдәр бөјүк шәрәфлә дашы-ды. Вә мәрһәмәтлә чыхартды да гутудан Микајыл Мирзәни.

Елә бу сабабдан дә аләм гарышды бири-бири-нә. Ағсулулар М.Мирзәјә гаршы үсјан галдырдылар. Һәгигәтән һәрмәтти һәмјерлимиз бундан о гәдәр дә нараһат олмурду. Бәхт-талә гәфилдән артистдән үз дөндәрди. О, мөһтәрәм күрсүләрдән бириндә әйләш-мәјә маңал тапмамыш, јерлиләри онун арзусуну кө-зүндә гојду.

Бу исә алимәнсәб саһибләринин "генералны" планларындан нәзәрдә тутулмашыды. Арзу олун-мајан һазырки дурум шәрәитиндә игтидар нүмәјән-дәләринә һеч чүр сәрф етмәјән бу нөвбәдәнкәнар "ЧП"јә көрә, шүбһәсиз, кимсә чәзаландырылмалы иди. Кимсә дејәндә, "ЧП"нин бир нөмрәли сабабка-ры елә РИҺ-нин башчысы Азәр Сәфәров чәнаблары иди. Бу да ки, һәмјерлимин "имичинә" бирбаша һә-дәфдән дәјән ән дәһшәтти зарбәлариндән бири иди.

Лахланды киши, јаманча лахланды јериндән-јур-дундан, раһат, јумшаг креслосундан, истичә кабине-тиндән...

Өзү дә көр нечә нәмүнәсип бир вахтда - гишын оғлан чағында, иликләрә ишләјән сәрт сырсырама-сында.

Горхурам бинәва тамам дүздә гала, һеч Бинә аеропортуна да чатмаға имканы олмаја.

Е'тибарлы мәнбәдән алдығымыз мә'лумата кө-рә, бу јахынларда президентимиз тәрәфиндән ам-нистија һагында фәрман имзаланмасы көзләнилир. Доғрудур, бу амнистија тиканлы мәфтилләр арха-сында һәсрәтлә дамир гапыларын нә вахт үзләринә ачылачағыны көзләјән мәһбуслара аид олачаг. Амма тикансыз мәфтилләр архасында једди илдән артыг мәһбус һәјәтына бәнзәр бир һәјат сүрән ағсулулар үчүн чохдан һәсрәтиндә олдуғлары "гызыл амнисти-ја" акты да артыг лап јахынлашмаг үзәрди. Көрчәк-дән о күнүн чох гыса бир заманда үғүләрдән гыза-рачагы әминлијини даһа бөјүк инамла иситмәкдәјик синәмиздә.

Ағсулулара исә төвсијәм будур ки, "гызыл ам-нистија" е'лан олунан күнү Азәр Сәфәрову даш-галаг етмәк фикирләриндән дашынсынлар. Нечә олса да о анасынын өткәм оғлу, једди ил Ағсунун "кишиси" олуб.

Баш редактор:

Рагиф
Назимоғлу

Баш редакторун

муавини:

Чаһан Мусагызы

Апарычы редактор:

Фәргәнә Елнур

Редакторлар:

Елдар Бәјләроғлу

Гүдрәт Муганлы

Адил Бәјрам

Шәбә мүдирләри:

Мәһди Бәјазид

Арзу Әләскәрова

Ләтиф Османов

Мүхбирләр:

Тейјуб Һүсејнов

Аллаһверди Хәлилов

Адил Әмраһов

Тәһе Шыхәлијев

Агил Адилоғлу

Севда Исрафилова

Чейран Һүсејнова

Иманхан Нәчәфов

Хәтирә Әзизгызы

Үнван: Мәтбуат проспекти 529,

"Азәрбајҹан" нәшријаты,

VI мәртәбә

Тел.: 850-327-51-96

дахили тел.: 2-95

Шаһадәтнама: 241

Индекс: 67193

Тираж: 1017

Сифариш:

Тә'сисчи: "Будуг" хејријә

чәмијјәти,

Рагиф Абдуллајев

Һ/һ 327201

Код 750406

Аз. Бейналхалк Банкы

"Саһил" шө'бәси

Дәрч едилмиш материаллара кө-рә мүәллифләр чавабдәһдириләр.

"Azernews" гәзетинин компүтер мәркәзиндә јығылыб.

Пив мәтбуәсиндә чәп едилмишдир.